

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب سی و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۹

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

رشته: گفتاردرمانی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در سی و یکمین جلسه مورخ ۸۵/۱۰/۹ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۵/۱۰/۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و

مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رای صادره در سی و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۵/۱۰/۹ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر عبدا... موسوی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر حسین کشاورز

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

رای صادره در سی و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۵/۱۰/۹ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر کامران باقری انگرانی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول:

مشخصات کلی برنامه آموزشی دوره

کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

۱- تعریف رشته و مقطع مربوطه:

کارشناسی پیوسته گفتار درمانی

speech therapy (BSc)

کارشناسی گفتاردرمانی یکی از رشته های علوم پزشکی است که به دریافت مدرک کارشناسی می انجامد. در طی این دوره دانشجویان با گفتار و زبان، و نقش و اهمیت آن در مهارتهای فردی و اجتماعی آشنا می شوند، رشد و تکامل برقراری ارتباط و عوامل موثر بر آن را فرامی گیرند، علل و عوامل انواع اختلالات گفتار و زبان و اختلالات عملکرد دستگاه گفتار را مورد مطالعه قرار می دهند و روشهای ارزیابی، شناسایی و تجزیه و تحلیل آنها را می آموزند، در برنامه ریزی و اجرای روشهای گفتار درمانی برای بهبود اختلالات گفتار و زبان و پیشگیری از آنها مهارت به دست می آورند و با به کارگیری دانش و مهارت عملی مربوطه، در بالا بردن سطح سلامت جامعه کمک می نمایند. در این رشته برای شناسایی و تمیز اختلالات گفتار و زبان و چاره اندیشی در بهبود آنها، روشهای مبتنی بر ماهیت یاددهی و یادگیری و شیوه های غیر تهاجمی مورد استفاده قرار می گیرد.

۲- تاریخچه رشته و پیشرفتهای جدید:

در ایران این رشته در سال ۱۳۵۲ با نام گفتار درمانی با پذیرش دانشجو برای دوره کارشناسی در مدرسه عالی توانبخشی و رفاه اجتماعی آغاز به کار کرد. پس از انقلاب اسلامی این رشته برای پنج دوره آزمایشی به کاردانی و سپس کارشناسی ناپیوسته تبدیل شد تا اینکه در سال ۱۳۶۲ دوباره به کارشناسی پیوسته تغییر داده شد. در حال حاضر این رشته در دانشگاههای علوم پزشکی ایران، تهران، اصفهان، سمنان، اهواز و علوم بهزیستی و توانبخشی در مقطع کارشناسی تدریس می شود. آخرین بازنگری این رشته در سال ۱۳۷۴ انجام شده است.

۳- رسالت برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی:

با توجه به نتایج پژوهشها درباره شیوع اختلالات گفتار و زبان در دوره های مختلف سنی و با نظر به

اهمیت این مهارت در انجام وظایف شغلی و ارتباط اجتماعی، و با عنایت به اینکه اختلال در این جنبه همانند سایر جنبه‌ها قابل پیشگیری و درمان است. در این دوره آموزشی، دانش آموختگانی تربیت می‌شوند تا افراد جامعه را از نظر مهارت‌های ارتباط و اختلالات گفتار و زبان مورد بررسی قرار داده و برای پیشگیری و یا بهبود مهارت‌های برقراری ارتباط به آنها آموزش دهند و متناسب با نوع اختلال و با توجه به تاثیر عوامل مختلف، در مورد مددجو، خانواده و کسانی که با بیمار سروکار دارند، روشهای گفتار درمانی را انتخاب و اجرا نمایند.

۴- ارزشها و باورها (فلسفه برنامه):

فلسفه این دوره آموزشی بر دستیابی به عوامل و راهکارهایی برای افزایش سلامت گفتار و زبان در جامعه استوار است. محتوای این دوره با این باور تنظیم شده است که برخورداری آحاد جامعه از سلامت گفتار و زبان، علاوه بر اقدامات علمی و بالینی، نیازمند توجه به کرامت و حقوق انسانی، رعایت اخلاق اسلامی و در نظر گرفتن ویژگیهای قومی و فرهنگی است.

حفظ و ارتقاء سلامت گفتار و زبان مستلزم عملکرد همه جانبه در جنبه‌های پیشگیری، شناسایی، مشاوره و بهبود بخشیدن به اختلالات و زبان است که خود نیازمند جلب همکاری و مشارکت سایر اعضای گروه توانبخشی است. این فرآیند با رویکرد جامعه‌نگر و توجه به آحاد جامعه براساس حل مشکل (Problem Solving) و خودآموزی (Self study) و یادگیری مستمر (Life long learning) و رعایت تساوی فرصتها برای متبلایان به اختلالات گفتار و زبان ممکن می‌شود.

۵- چشم انداز برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی:

انتظار می‌رود با بالا رفتن سطح علمی این رشته به بالاترین استانداردهای جهانی، از طریق دستیابی و اجرای جدیدترین و موثرترین روشهای پیشگیری، ارزیابی، شناسایی و اختلالات گفتار و زبان، از شیوع این اختلالات در جامعه کاسته شود و سطح سلامت گفتار و زبان در جامعه افزایش یابد.

۶- نقش‌های دانش آموختگان در برنامه آموزشی:

دانش‌آموختگان این رشته با شناسایی عوامل موثر بر رشد و تکامل گفتار و زبان، برای پیشگیری از بروز و یا تشدید اختلالات گفتار و زبان به جامعه آموزش می‌دهند، برای حفظ و مراقبت از مهارت‌های برقراری ارتباط به ارائه مشاوره و راهنمایی می‌پردازند، و با شناسایی ویژگیها و نشانه‌های اختلالات گفتار و زبان، برای بهبود بخشیدن به آنها روشهای گفتار درمانی را انتخاب و اجرا می‌نمایند.

براین اساس دانش‌آموختگان این مقطع از این رشته دارای نقش‌های پیشگیری - ارزیابی و شناخت - گفتار درمانی و مشاوره‌ای خواهند بود.

۷- وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان:

الف - وظایف مربوط به نقش پیشگیری از اختلالات گفتار و زبان:

- آموزش به بیمار و خانواده او جهت پیشگیری از بروز اختلالات گفتار و زبان و یا تشدید آن.
- شناسایی افراد سالم و افراد مبتلا به اختلالات گفتار و زبان در جامعه.
- ارائه توصیه و آموزشهای لازم جهت پیشگیری از بروز اختلالات گفتار و زبان در سطح جامعه.

ب - وظایف مربوط به نقش ارزیابی و شناخت گفتار و زبان :

- شناسایی علائم و نشانه‌های اختلالات گفتار و زبان در هر بیمار.
- شناسایی نوع و شدت اختلال گفتار و زبان در هر بیمار.
- شناسایی تاثیر اختلال گفتار و زبان بر جنبه‌های روانی، ذهنی و اجتماعی فرد مبتلا و خانواده‌ی او
- شناسایی عوامل محیطی، جسمی و خانوادگی موثر در تشدید و یا بهبود اختلال در هر بیمار.
- شناسایی نیاز بیمار و خانواده او برای ارجاع به سایر متخصصین.

- شناسایی جنبه‌ها و ابعادی که آسیب گفتار و زبان تلقی می‌شوند و به گفتار درمانی نیاز دارند.

ج - وظایف مربوط به نقش گفتار درمانی:

- تعیین اهداف و برنامه برای بهبود بخشیدن اختلالات گفتار و زبان.
- تعیین نقش اعضای خانواده در بهبودی اختلالات گفتار و زبان آنها.
- انتخاب و اجرای روشهای گفتار درمانی.
- بررسی تاثیر اجرای روشها و نتایج آنها.

د - وظایف مربوط به نقش مشاوره ای در مورد گفتار و زبان:

- مشاوره با مددجویان در رابطه با مشکلات مختلف گفتار و زبان آنها.
- مشاوره با اعضای خانواده اشخاص مبتلا به اختلالات گفتار و زبان.
- مشاوره با اعضای تیم توانبخشی درباره اختلالات گفتار و زبان مددجویان.

۸- اهداف کلی:

هدف از این برنامه تربیت نیروهای کارآمدی است که بتوانند:

- ۱- با برنامه‌ریزی صحیح از بروز اختلالات گفتار و زبان در سطح جامعه پیشگیری کنند.
- ۲- به ارزیابی، درک مشکل، تصمیم‌گیری بالینی و تعیین روش مناسب برای رفع اختلالات گفتار و زبان بپردازند.

۳- خدمات مربوط به بهبود بخشیدن به آسیب دیدگی گفتار و زبان را در حد مطلوب ارائه نمایند.

۴- تخصصهای مختلف تیم توانبخشی را بشناسند و مددجویان را به درستی ارجاع دهند.

۹- استراتژی اجرایی برنامه آموزشی:

برنامه‌ی این دوره آموزشی با استفاده از استراتژی‌های زیر انجام خواهد شد:

الف: آموزش مبتنی بر تلفیقی از استادمحوری و دانشجو محوری.

ب: آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL).

ج: آموزش مبتنی بر نیازهای جامعه (Community Based).

د: خودآموزی (Self Study).

ه: یادگیری مستمر (life long learning).

و: گزارش موردی (Case study).

ز: برنامه‌ریزی و اجرای روشهای مبتنی بر شواهد.

۱۰- شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

دانشجویان این رشته به صورت متمرکز و از طریق کنکور سراسری پذیرش می‌شوند.

۱۱- رشته‌های مشابه در داخل کشور:

در داخل کشور مشابه این رشته وجود ندارد.

۱۲- رشته‌های مشابه در خارج از کشور:

رشته‌های مشابه در دانشگاههای مختلف خارج از کشور عبارتند از:

الف: اختلالات ارتباطی (Communication Disorders) در آمریکا، استرالیا و آلمان.

ب: آسیب‌شناسی گفتار و شنوایی (Speech pathology and Audiology) در آمریکا،

استرالیا و کانادا.

ج: آسیب‌شناسی گفتار و زبان (Speech and language pathology) در کشورهای آمریکا،

استرالیا، کانادا و اغلب مراکز معتبر دانشگاهی جهان

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته:

طبق ضوابط و شرایط شورای نظارت، ارزشیابی، و گسترش دانشگاههای علوم پزشکی کشور

می‌باشد.

۱۴- شرایط دیگر مانند بورسیه: ندارد.

فصل دوم:

مشخصات دوره برنامه آموزشی دوره

کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

طول دوره و ساختار آن:

طول دوره براساس آیین‌نامه‌ی آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی کشور می‌باشد.

مجموع دروس این دوره ۱۳۰ واحد به شرح زیر است:

دروس عمومی	۲۲ واحد
دروس اختصاصی اجباری (core)	۷۸ واحد
دروس کارآموزی در عرصه	۲۴ واحد
دروس اختصاصی اختیاری (non core)	۶ واحد
جمع	۱۳۰ واحد

الف) جدول دروس عمومی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی:

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات درس			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام*	۴	۶۸	-	۶۸	-
۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۲	۳۴	-	۳۴	-
۶	ادبیات فارسی	۳	۵۱	-	۵۱	-
۷	زبان انگلیسی عمومی	۳	۵۱	-	۵۱	-
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۳۴	۳۴	-
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۳۴	۳۴	۸
۱۰	جمعیت و تنظیم خانواده	۲	۳۴	-	۳۴	-
جمع		۲۲				

* تذکر: گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

پیش نیاز	ساعت			واحد	عنوان درس	کد درس	گرایش	دروس عمومی معارف اسلامی
	جمع	عملی	نظری					
	۳۴		۳۴	۲	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۰۱۱	اسلام ۱- مبانی نظری	
	۳۴		۳۴	۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۰۱۲		
	۳۴		۳۴	۲	انسان در اسلام	۰۱۳		
	۳۴		۳۴	۲	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۰۱۴		
	۳۴		۳۴	۲	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۰۲۱	اسلامی ۲- اخلاق	
	۳۴		۳۴	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۰۲۲		
	۳۴		۳۴	۲	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۰۲۳		
	۳۴		۳۴	۲	عرفان عملی اسلام	۰۲۴		
	۳۴		۳۴	۲	انقلاب اسلامی ایران	۰۳۱	اسلامی ۳- انقلاب	
	۳۴		۳۴	۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۰۳۲		
	۳۴		۳۴	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۰۳۳		
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۰۴۱	اسلامی ۴- تاریخ و تمدن	
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۰۴۲		
	۳۴		۳۴	۲	تاریخ امامت	۰۴۳		
	۳۴		۳۴	۲	تفسیر موضوعی قرآن	۰۵۱	اسلامی ۵- آشنایی با منابع	
	۳۴		۳۴	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۰۵۲		
جمع		۴۰۸	۴۰۸	۱۲				

ب- دروس اختصاصی اجباری (Core) دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی:

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
-	۵۱	۳۴	۱۷	۲	اصول توانبخشی	۰۱
-	۶۸	۳۴	۳۴	۳	اصطلاحات پزشکی و زبان تخصصی	۰۲
-	۸۵	۳۴	۵۱	۴	زبان شناسی و آواشناسی	۰۳
-	۳۴	-	۳۴	۲	بافت شناسی و آسیب شناسی	۰۴
-	۶۸	-	۶۸	۴	آناتومی و فیزیولوژی	۰۵
-	۵۱	۳۴	۱۷	۲	شنوایی شناسی و روشهای ارزیابی دستگاه شنوایی	۰۶
-	۵۱	۳۴	۱۷	۲	فیزیک صوت	۰۷
-	۵۱	۳۴	۱۷	۲	بهداشت عمومی و کمکهای اولیه	۰۸
-	۳۴	-	۳۴	۲	روانشناسی عمومی	۰۹
-	۳۴	-	۳۴	۲	روانشناسی رشد	۱۰
-	۳۴	-	۳۴	۲	روانشناسی کودک و نوجوان	۱۱
۰۳	۳۴	-	۳۴	۲	روانشناسی زبان	۱۲
-	۳۴	-	۳۴	۲	الگوهای پردازش گفتار و زبان	۱۳
-	۵۱	۳۴	۱۷	۲	رشد روانی حرکتی و اختلالات آن	۱۴
-	۵۱	۳۴	۱۷	۲	آمار و پژوهش مقدماتی	۱۵
-	۳۴	-	۳۴	۲	ژنتیک پزشکی و سندرمهای دارای اختلالات گفتار و زبان	۱۶
-	۳۴	-	۳۴	۲	ارتودنسی در رابطه با گفتار	۱۷

ب- ادامه دروس اختصاصی اجباری (Core) دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی:

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
-	۳۴	-	۳۴	۲	بیماریهای گوش، گلو، بینی و حنجره	۱۸
۰۵	۳۴	-	۳۴	۲	بیماریهای اعصاب مربوط به گفتار	۱۹
-	۱۷	-	۱۷	۱	مبانی گفتار درمانی	۲۰
-	۶۸	۳۴	۳۴	۳	رشد و تکامل گفتار و زبان	۲۱
-	۳۴	-	۳۴	۲	بهداشت، پیشگیری و مشاوره در گفتار درمانی	۲۲
۲۱	۶۸	۶۸	-	۲	روشهای بالینی در اختلالات گفتار و زبان	۲۳
۲۱	۵۱	۳۴	۱۷	۲	نابسامانیهای گفتار و زبان در عقب ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد	۲۴
۲۱	۵۱	۳۴	۱۷	۲	نابسامانیهای گفتار و زبان در آسیب دیدگی شنوایی	۲۵
۲۱	۵۱	۳۴	۱۷	۲	نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد	۲۶
۲۱	۲۶	۱۷	۹	۱	اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد	۲۷
۲۱	۶۸	۳۴	۳۴	۳	ناروانیهای گفتار	۲۸
۱۹	۶۸	۳۴	۳۴	۳	زبان پریشی بزرگسال	۲۹
۰۷	۶۸	۳۴	۳۴	۳	اختلالات صوت	۳۰
۰۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳	اختلالات واج شناختی و آواشناختی	۳۱
۱۸	۵۱	۳۴	۱۷	۲	اختلال در تشدید	۳۲
-	۲۶	۱۷	۹	۱	اختلال بلع	۳۳
۲۸ و ۲۷ و ۲۶ و ۲۵ و ۲۴ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲	۵۱	۳۴	۱۷	۲	تشخیص افتراقی در اختلالات گفتار و زبان	۳۴
-	۱۷	-	۱۷	۱	مدیریت در گفتار درمانی	۳۵
۱۵	۶۸	۶۸	-	۲	طرح و پژوهش	۳۶
				۷۸	جمع	

ج- دروس کارآموزی در عرصه دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی:

پیش نیاز	ساعت	تعداد واحد	نام درس	کد درس
			کارآموزی در عرصه (۱)	
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در عقب ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد (۱)	۳۷
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در آسیب دیدگی شنوایی (۱)	۳۸
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد (۱)	۳۹
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد (۱)	۴۰
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در ناروانی های گفتار (۱)	۴۱
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در زبان پریشی بزرگسال (۱)	۴۲
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلالات صوت (۱)	۴۳
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلالات واج شناختی و آواشناختی (۱)	۴۴
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلال در تشدید (۱)	۴۵
-	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلال بلع (۱)	۴۶
			کارآموزی در عرصه (۲)	
۳۷	۱۰۲	۲	کارآموزی بالینی در عقب ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد (۲)	۴۷
۳۸	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در آسیب دیدگی شنوایی (۲)	۴۸
۳۹	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد (۲)	۴۹
۴۰	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد (۲)	۵۰
۴۱	۱۰۲	۲	کارآموزی بالینی در ناروانی های گفتار (۲)	۵۱

۴۲	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در زبان پریشی بزرگسال (۲)	۵۲
۴۳	۱۰۲	۲	کارآموزی بالینی در اختلالات صوت (۲)	۵۳
۴۴	۱۰۲	۲	کارآموزی بالینی در اختلالات واج‌شناختی و آواشناختی (۲)	۵۴
۴۵	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلال در تشدید (۲)	۵۵
۴۶	۵۱	۱	کارآموزی بالینی در اختلال بلع (۲)	۵۶
		۲۴	جمع	

د- دروس اختصاصی اختیاری دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی (non core):

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
-	۳۴	-	۳۴	۲	روان‌شناسی یادگیری	۵۷
-	۳۴	-	۳۴	۲	بازی درمانی	۵۸
-	۳۴	۳۴	-	۱	غریبالگری در گفتار درمانی	۵۹
-	۳۴	-	۳۴	۲	کاربرد روشهای پاراکلینیک در گفتار درمانی	۶۰
-	۵۱	۳۴	۱۷	۲	روشهای ارتباطی مکمل و جایگزین در اختلالات گفتار و زبان	۶۱
-	۱۷	-	۱۷	۱	اختلالات ارتباطی در سالمندان	۶۲
-	۱۷	-	۱۷	۱	اصول و روشهای فعالیتهای گروهی	۶۳
-	۱۷	-	۱۷	۱	داروشناسی برای درمانگران گفتار و زبان	۶۴
				۱۲	جمع	

هیچ یک از دروس اختیاری پیش نیاز ندارد و دانشجو ملزم به گذراندن ۶ واحد از دروس جدول فوق می باشد .

فصل سوم:

مشخصات دروس برنامه آموزشی دوره

کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

نام درس: اصول توانبخشی

کد درس: ۰۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با دانش توانبخشی ورشته‌های توانبخشی و آگاهی از خدمات هر یک از آنها.

شرح درس:

در این درس دانشجو با اهداف کلی توانبخشی، طبقه‌بندی و تعاریف آن، اعضای تیم توانبخشی و نقش کارشناس گفتار درمانی در تیم آشنا می‌شود و به طور عملی به مشاهده فعالیت‌های توانبخشی در مراکز می‌پردازد تا در آینده بتواند در تیم توانبخشی فعالیت کند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

۱- تعریف توانبخشی

۲- تاریخچه توانبخشی

۳- آشنایی با اعضای گروه توانبخشی (تیم توانبخشی):

الف) گفتار درمانی

ب) شنوایی شناسی

ج) فیزیوتراپی

د) کار درمانی

ه) بینایی سنجی

و) ارتوپدی فنی

۴- انواع توانبخشی:

الف) توانبخشی پیشگیری

ج) توانبخشی حرفه‌ای

ب) توانبخشی پزشکی

۵- تعریف سلامتی

۶- تعریف آسیب، ناتوانی و معلولیت

۷- تعریف مددجو

۸- توانبخشی گفتار و زبان:

الف) کودکان

ب) بزرگسالان

۹- مشاهده از ۵ مرکز توانبخشی و آشنایی با چگونگی کار متخصصین در این مراکز.

۱۰- مشاهده چرخه پذیرش مددجویان و چگونگی ارائه خدمات توانبخشی به آنها.

۱۱- تهیه و ارائه گزارش کتبی.

منابع اصلی درس:

1-Robert E.Owens. Dale Evanmentz Adelide Haos. (2000). Introduction to communication disorders.

2-Barbara Sabanis. Chafee. Introduction to occupational therapy.

3-Bess & Yost (1992). Fundamental of Hearing.

4-Hicheal A. pagliavulo. (2001). Introduction to phisycal Therapy.

۵- وحدتی، منصوره. آشنایی با کاردرمانی. دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی ایران.

۱۳۷۸.

۶- عادل منش. فرهاد. ارتزها و پروتزهای اندام تحتانی. تهران: دانشگاه بهزیستی. ۱۳۷۴.

۷- حلم سرشت، پریش و دل پیشه، اسماعیل. توانبخشی و بهداشت معلولین. تهران. ۱۳۷۱.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای و

در حیطه مهارتی با استفاده از گزارش کتبی و چک لیست انجام می‌شود.

نام درس: اصطلاحات پزشکی و زبان تخصصی

کد درس: ۰۲

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با اصطلاحات پزشکی و اصطلاحات گفتار درمانی و آسیب شناسی گفتار و زبان و افزایش مهارت دانشجویان در درک و بیان مطالب تخصصی.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با اصطلاحات پزشکی و گفتاردرمانی آشنا می‌شوند تا بتوانند در مطالعه متون و درک مطالب تخصصی از آنها استفاده کنند. به علاوه، در درک و بیان مطالب تخصصی گفتار درمانی و آسیب شناسی گفتار و زبان به زبان انگلیسی مهارت پیدا می‌کنند تا در آینده بتوانند از این مهارت در درک مطالب، ارائه گزارش و برقراری ارتباط با دیگران به صورت کتبی و شفاهی استفاده نمایند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

۱- ریشه‌ها، پسوندها و پیشوندهای اصطلاحات تخصصی در:

آناتومی و فیزیولوژی

بهداشت و آسیب شناسی

گوش و حلق و بینی، روانپزشکی و روانشناسی

گفتار و زبان

آسیبهای گفتار و زبان

۲- آشنایی با کتابها و مجله‌های تخصصی

۳- درک مطالب تخصصی در مورد اختلالات گفتار و زبان.

۴- گردآوری مطالب در رابطه با گفتار درمانی و آسیب شناسی گفتار و زبان از کتاب‌ها و نشریه‌های انگلیسی و ارائه آن به صورت شفاهی و کتبی به زبان انگلیسی.

منابع اصلی درس:

1-Nicolosi, H., Harryman, E., and Kreshech, G. (1991). Terminology of communication disorders: Speech, Language, Hearing Baltimore: Williams & Williams publishers.

2-Chapey, Roberta. (2001) Language intervention strategies in Aphasia and Related neurogenic communication disorders. London: Lippincott Williams and wilkins. 4th edition.

3-McNeil, Malcolm R. (1997) Clinical management of sensorimotor speech disorders. New York: Thieme medical publisher.

4-Ham Richard E. (1999) Clinical management of stuttering in older children. London; Aspen publishers.

5-Cotton, Raynold & Casper New York: Williams and Wilkins. 2nd edition.

۶- براهنی، محمدنقی و همکاران. واژه‌نامه روانشناسی و زمینه‌های وابسته. تهران: فرهنگ معاصر. چاپ پنجم. (۱۳۷۳).

۷- همایون، همادخت. واژه‌نامه زبان شناسی و علوم وابسته (با تجدید نظر و اضافات). تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. (۱۳۷۹).

۸- نیلی‌پور، رضا و همکاران. فرهنگ آسیب شناسی گفتار و زبان، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی. (۱۳۸۰).

۹- متون تخصصی به زبان انگلیسی.

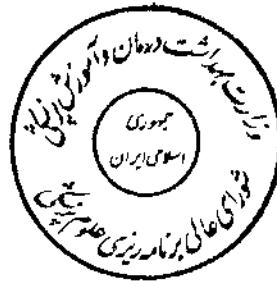
۱۰- نشریات تخصصی رشته گفتار درمانی به زبان انگلیسی.

۱۱- سایتهای اینترنتی رشته گفتار درمانی.

شیوه ارزیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای انجام می‌شود. و در حیطه مهارتی به صورت ارائه گزارش شفاهی و آزمون کتبی به استفاده از چک لیست انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۴ واحد (۳ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با زبان، اجزا و نقش‌های آن، آشنایی با آواهای مختلف زبان، شیوه تولید و آوانویسی و واج نویسی آنها.

شرح درس: در این درس دانشجویان با دانش زبان‌شناسی، زبان و اجزای آن، آواهای فارسی، جایگاه و شیوه تولید، واحدهای زبر زنجیری، فرایندهای آوایی، آوانگاری و واج نگاری آشنا می‌شوند تا در آینده بتوانند از این اطلاعات در تجزیه و تحلیل آسیبهای گفتار و زبان استفاده کنند.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

۱- ارتباط، زبان و گفتار.

۲- زبان.

۳- گفتار.

۴- تعریف زبان‌شناسی، تاریخچه زبان‌شناسی و ارتباط زبان‌شناسی با سایر دانش‌ها.

۵- نقش‌های زبان.

۶- زبان و واقعیت.

۷- زبان و اندیشه.

۸- ارتباط زبان با سایر دانش‌ها.

۹- همگانیهای زبان.

۱۰- زبان و خط.

۱۱- ششم زبانی.

۱۲- گوناگونیهای زبان.

۱۳- توانش و کنش.

۱۴- اجزای زبان‌شناسی: واج‌شناسی، تکواژشناسی، نحو، معناشناسی، واژگان و کاربردشناسی.

۱۵- تجزیه زبان:

الف) تکواژها: دستوری و قاموسی، آزاد و وابسته، فهرست باز و بسته.

ب) واج‌ها: همخوانها و واکه‌ها (هجا و تکواژ)، قوانین واجی، آوانگاری و واج‌نگاری.

ج) دستور زبان: زایشی-گشتاری و ساختگرایی.

۱۶- نحو: مقوله‌های نحوی جمله، عبارت، سلسله مراتب عناصر جمله، جمله ساده و مرکب، محور

همنشینی و جانشینی، نقش یکسویه و دوسویه، نمودار درختی و دستوری.

۱۷- واژگان: واژه‌های دستوری و قاموسی و نقش هریک در زبان.

۱۸- معناشناسی: معنی، مفهوم، مصداق، چندمعنایی، حشو، ژرف ساخت و روساخت.

۱۹- دیدگاه‌های مربوط به فراگیری زبان اول و یادگیری زبان دوم.

۲۰- تعریف آواشناسی و جنبه‌های کاربردی آن.

۲۱- رابطه آوا با زبان و رابطه آواشناسی با زبان‌شناسی.

۲۲- رابطه آواشناسی با واج‌شناسی.

۲۳- شاخه‌های آواشناسی.

۲۴- اندامهای مؤثر در تولید آواها و نقش هریک.

۲۵- طبقه‌بندی آواهای زبان فارسی.

۲۶- واحدهای زنجیری گفتار (واکه‌ها، همخوانها).

۲۷- دسته‌بندی واکه‌ها.

۲۸- دسته‌بندی همخوانها.

۲۹- واحدهای زیر زنجیری.

۳۰- واحدهای آوایی مرکب (هجا، واژه، جمله)

۳۱- فرایندهای آوایی (تولید ناقص، همگونی همخوانها، همگونی همخوان با واکه، ناهمگونی همخوانها، هماهنگی واکه‌ای، قلب، حذف، اضافه، تبدیل، تغییر هجایی، تکیه جمله).

۳۲- آوانویسی و واج‌نویسی نمونه‌های گفتار هنجار و ناهنجار.

منابع درس:

۱- رابرت ا‌هال. زبان و زبان‌شناسی (ترجمه محمدرضا باطنی). تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر.

۱۳۷۳.

۲- فرخ‌بی، محمود. مفاهیم پایه‌ای در زبان‌شناسی. تهران: انتشارات سخن. چاپ اول. ۱۳۷۸.

۳- نجفی، ابوالحسن. مبانی زبان‌شناسی و کاربرد آن در زبان فارسی. تهران: دانشگاه آزاد ایران.

۱۳۵۸.

۴- هیز، کرتیس. اورن استین، یاکوب. گیج، ویلیام. الفبای زبان و زبان‌شناسی. تهران: انتشارات

اخگر. چاپ اول. ۱۳۷۳.

۵- حق‌شناس، علی محمد. آواشناسی. تهران: انتشارات آگاه. ۱۳۵۶.

۶- مشکوه‌الدینی، مهدی. ساخت آوایی زبان. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد. چاپ سوم.

۱۳۷۴.

۷- هایمن، لاری ام. نظام آوایی زبان (ترجمه یداله ثمره). تهران: فرهنگ معاصر ۱۳۶۸.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود در حیطه مهارتی دانشجو باید نمونه‌های گفتاری ارائه شده را آوانگاری و واج‌نگاری نماید، توانایی دانشجو با چک لیست ارزشیابی می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با بافتهای مختلف بدن انسان و ویژگی هر یک از آنها. آشنایی با آسیب‌شناسی بافتهای مختلف بدن انسان و عوامل گوناگون بیماری‌زا. شرح درس: در این درس دانشجویان با ساختار بافتهای مختلف بدن انسان و کارکرد هر یک از آنها، آسیب‌های سلولی و بافتی اندامهای مختلف بدن انسان و عوامل بیماری‌زا آشنا می‌شوند تا به کمک این اطلاعات بتوانند مفاهیم نظری مربوط به درسهای پایه و درسهای تخصصی رشته گفتار درمانی را بهتر درک کنند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

- ۱- ساختمان سلول، تقسیم سلولی و فعالیتهای زیستی سلولها.
- ۲- انواع بافتها: بافت پوششی، بافت عصبی، بافت استخوانی و سایر بافتها.
- ۳- بافت شناسی دستگاه عصبی مرکزی: مخ، مخچه، دستگاه عصبی خودکار و مایع مغزی نخاعی.
- ۴- بافت‌شناسی خون، انواع سلولهای خون و غدد لنفاوی.
- ۵- بافت‌شناسی اندامهای دهانی: زبان، دندانها، لثه‌ها، گونه‌ها، لب، حلق و کام.
- ۶- بافت‌شناسی دستگاه تنفس: بینی، حنجره، نای، نایژه و ششها.
- ۷- آزار سلولی و اختلالات ژنتیکی.
- ۸- انواع اختلالات سلولی: آتروفی، دژنراسیون، نکروز، آهکی شدن، انواع رنگدانه‌دار شدن.
- ۹- آماس و ترمیم: واکنش‌های عروقی در آماس حاد، نشانه‌های آماس حاد، انواع آماس حاد، آماس تحت حاد، سلولهای آماسی، ترمیم و انواع آن، دژنراسانس.

۱۰- اختلالات ایمنی (ایمونولوژیک).

۱۱- اختلالات آب و الکترولیتها و گردش خون: ایسکمی، آنفارکتوس، آمبولی و انواع آن، ترومبوز و

انواع آن، پرخونی، خونریزی (آنوریسم، آنژیوم، تصلب شرایین)، شوک و انواع آن.

۱۲- بیماریهای ویروسی: مننژیت، آنسفالیت و سایر عفونتهای ویروسی.

۱۳- بیماریهای میکروبی.

۱۴- انواع تومورها، طبقه‌بندی، ویژگیها و علل آنها.

۱۵- هیپرتروفی و هایپرپلازی.

منابع اصلی درس:

۱- کوشیرجون، کارلوس. بافت شناسی. ترجمه: مهدی منتظری، نادر مولوی و مختاری. ویرایش

هفتم. (بی‌چا): ارجمند ۱۳۷۲.

۲- رجحان، محمدصادق. ضروریات بافت شناسی جامع. تالیف. تهران: چهر ۱۳۷۶.

۳- وینی، کومار. آسیب‌شناسی پایه (عمومی). ترجمه علی صادقی و مسعود عسگری. تهران:

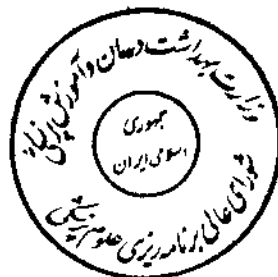
انتشارات جهانشاهی ۱۳۷۵.

۴- کامپتون، کارولین. آسیب‌شناسی (خودآموز). ترجمه محمود صدیق. بی‌چا: ارجمند ۱۳۶۸.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای

انجام می‌شود.

نام درس: آناتومی و فیزیولوژی

کد درس: ۰۵

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم آناتومی و فیزیولوژی و فراگیری ساختمان و عملکرد اجزای

بدن به ویژه در مورد بخشهایی از بدن که با گفتار و زبان سروکار دارند.

شرح درس: در این درس دانشجویان با آناتومی و فیزیولوژی عمومی بدن انسان آشنا می‌شوند،

درباره آناتومی سروگردن اطلاعات دقیق کسب می‌کنند، ساختمان و عملکرد دستگاه عصبی

مرکزی، محیطی و خودمختار و بخشهای کنترل کننده گفتار و زبان را مورد مطالعه قرار می‌دهند و

کارکرد اندامهای گفتار و شنوایی را در ارتباط با گفتار و زبان می‌آموزند.

رئوس مطالب (۶۸ ساعت):

الف - آناتومی و فیزیولوژی عمومی:

۱- تعریف آناتومی و فیزیولوژی

۲- محورهای فرضی عبوری بدن

۳- استخوانها، مفاصل و عضلات

۴- دستگاه تنفس

۵- دستگاه گوارش

۶- دستگاه قلب و عروق و گردش خون

۷- اعضای حسی

۸- غدد مترشحه

ب- آناتومی و فیزیولوژی سروگردن، ساختمان و عملکرد بخشهای مختلف شامل:

۱- جمجمه (سطوح و استخوانها، عضلات، عروق، پردههای مغز، سینوسها).

۲- صورت (استخوانها و عضلات).

۳- دهان (کام، زبان، دندانها، فک بالا و پایین، غدد بزاقی).

۴- بینی (بینی خارجی، حفره بینی، سینوسها).

۵- دستگاه بینایی (کره چشم، عضلات چشم، پلکها).

۶- گردن (مهروهها، مفاصل، عضلات، عروق و نواحی گردن).

۷- حلق و مری (دیوارهها، عضلات، مدخل دهانی - حلقی، بینی - حلقی و حلق به مری)

ج- آناتومی و فیزیولوژی اعصاب مربوط به گفتار شامل ساختمان و عملکرد بخشهای

مختلف به ویژه در ارتباط با گفتار:

۱- جنین شناسی دستگاه اعصاب مرکزی

۲- بخشهای اصلی دستگاه اعصاب

۳- ساختمان و عملکرد مغز (نیمکرهها، مغز میانی، مغز واسطه‌ای، مخچه، بصل النخاع).

۴- پردههای پوششی مغز و نخاع

۵- گردش خون دستگاه اعصاب

۶- راههای عصبی آوران، و ابران و ارتباطی

۷- اعصاب دوازده‌گانه مغز و دستگاه اعصاب خودکار

۸- حس و ادراک شنوایی، بینایی، لمسی، حرکتی و مناطق درک و بیان گفتار

۹- نقش قشر و مناطق زیرقشری در کنترل حرکتی گفتار

۱۰- سیستم گیرنده، منتقل کننده، تلفیق کننده بالایی و پایینی و نظام حسی گفتار

د- آناتومی و فیزیولوژی اندامهای گفتار و شنوایی:

۱- دستگاه شنوایی و تعادل (ساختمان و عملکرد گوش خارجی، میانی، داخلی و مجاری نیم‌دایره).
۲- حنجره (غضروفها، مفاصل، عضلات، نمای ظاهری و داخلی، عملکرد حنجره در تنفس، آواسازی و حفاظت).

۳- دستگاه تشدید (نقش دهان، بینی، حلق و سینوسها در تشدید صوت).

۴- فیزیولوژی چهره در تغذیه، گفتار و حالات فیزیولوژیک و ارتباطی

۵- فیزیولوژی دهان (حرکت لبها، فک، زبان، و نرمکام در جویدن، بلعیدن و گفتار).

۶- فیزیولوژی بینی در تنفس و گفتار.

۷- فیزیولوژی حلق در جویدن، بلعیدن و گفتار.

۸- فیزیولوژی تنفس در دم و بازدم فیزیولوژیک و گفتار.

منابع اصلی درس:

۱- امامی میبدی، محمدعلی. آناتومی و تشریح عمومی، تهران: سماط. ۱۳۷۶.

۲- اکبری، محمد، آناتومی سروگردن. تهران: جعفری. ۱۳۷۸.

۳- جغتایی، محمدتقی. نوروآناتومی پایه. تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی. ۱۳۷۷.

4-Kent, Raymond & et.al. (2004). Speech motor control. Oxford university press.

5-Snell. Richard. (1992). Clinical anatomy for medical student. Boston. Brown and Company.

6-Sobatta. Johnes. (1990). Sobatta atlas of human anatomy. Baltimore.

7-Stewart, Oswals. (2000). Functional Neuroscience. New York: springer pub.

8-Wafer. Jhon. H. (1993). The head, neck and trunk. Philadelphia; Lea Febiger.

شیوه ارزشیابی: ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی

و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

نام درس: شنوایی شناسی و روشهای ارزیابی دستگاه شنوایی   کد درس: ۰۶

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی شنوایی شناسی و کاربردهای آن. آشنایی با انواع آزمونهای شنوایی-تعادلی در کودکان و بزرگسالان و چگونگی انجام آزمونهای مقدماتی شنوایی. شرح درس: در این درس دانشجویان با سازوکار شنوایی، علل و انواع اختلالات شنوایی، روشهای ارزیابی دستگاه شنوایی، اهداف و کاربرد آنها، تفسیر نتایج، انواع تجهیزات و دستگاههای مورد استفاده و وظایف متخصصین شنوایی شناس آشنا می‌شوند تا بتوانند بیماران مبتلا به آسیبهای گفتار و زبان را در مواقع لزوم به متخصص مربوطه ارجاع دهند.

رتوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

۱- تعریف شنوایی شناسی و شنوایی سنجی.

۲- تاریخچه شنوایی شناسی.

۳- شنوایی و سازوکار آن.

۴- ویژگیهای شنوایی طبیعی.

۵- انواع اختلالات شنوایی و علل آنها.

۶- معرفی انواع آزمایشهای پایه‌ای و تکمیلی شنوایی در کودکان و بزرگسالان.

الف) بزرگسالان

• آشنایی با روند معاینه بیمار

• آزمونهای دیپازونی

• P.T.A

• (Tone Decay, ABLB, SISI, PIPB, WDS, SRT) Speech Audiometry

• (ب) آزمونهای کودکان

• آشنایی کلی با روند معاینه بیمار

• (Sounds Test, WIPI, SAT) Speech Audiometry

• Play Audiometry

• BOA

• VRA

• Localization Technique

۷- معرفی انواع آزمایشهای فیزیولوژیک و الکتروفیزیولوژیک شنوایی و تعادلی در کودکان و بزرگسالان.

• Imitance Audiometry

• OAE

• ERA

• ENG و پوسچروگرافی.

۸- آشنایی با انواع تجهیزات ارزیابی شنوایی و تعادل.

۹- آشنایی با انواع تجهیزات تجویز و ارزیابی وسایل کمک شنوایی.

۱۰- وظیفه و نقش شنوایی شناس در ارزیابی، تشخیص و توانبخشی افراد مبتلا به افت شنوایی.

۱۱- همکاری متقابل شنوایی شناس و درمانگران گفتار و زبان.

منابع اصلی درس:

1-Yost W. (2000). Fundamental of hearing an introduction. Academic Press.

CA.U.S.A.

2-Martin F. (1986). Introduction to audio logy. New Jersey: Prentice Hall.

3-Gelfand S. (2001). Essential of audio logy. New York: Thieme.

4-Yost W. (1994). Fundamental of audio logy. Sandiego: Academic Press.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی، و استفاده از چک لیست در حین کار عملی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با صوت و ویژگیهای آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان با ماهیت صوتف تشدید، پدیده‌های انتشار صوت (بازتاب، شکست، تداخل) و با نحوه کار دستگاههای اندازه‌گیری در فیزیک صوت آشنا می‌شوند تا بتوانند از این دانش در درک ویژگی‌های صوتی بیماران و تجزیه و تحلیل آنها استفاده کنند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- ۱- حرکت دوره‌ای و غیر دوره‌ای، ارتعاشهای هماهنگ و ساده و ویژگیهای آنها، دستگاه جرم-فنر، انرژی ارتعاش، ارتعاشهای آزاد و واداشته، فرکانس طبیعی یک دستگاه، پاسخ فرکانس و تشدید.
- ۲- حرکت موجی و انواع آن. موجهای عرضی و طولی، سرعت انتشار موج، طول موج، اصل برهم نهی، موجهای ایستاده (گره‌ها و شکم‌ها)، نظریه فوریه در مورد موجهای مرکب، طیف (اسپکتروم)، نوفه (نویز).
- ۳- صوت و انتشار آن در محیطهای گوناگون، موج تخت و کروی، فشار صوتی، انرژی و شدت صوت، قانون عکس مجذور فاصله، ترازهای صوتی (دسی‌بل).
- ۴- پدیده‌های مربوط به انتشار صوت (بازتابش، شکست، تداخل، جذب صوت، پراکندگی و تفرق در موجهای صوتی).
- ۵- منابع تولید صوت، تار مرتعش، دیافازونها، لوله‌های صوتی، حفره‌های تشدیدکننده صوت، رزناتور هلمهولتز و پاسخ فرکانس آن، صافیهای آکوستیکی.
- ۶- دستگاههای اندازه‌گیری صوت، سنجش تراز شدت صوت، اسیلوسکوپ، تجزیه کننده‌های صوتی،

تقویت کننده‌های صوت، میکروفونها، گوشی‌ها و بلندگوها، ضبط و پخش صوت.

منابع اصلی درس:

1-Berg Richard E. & David J. Strok (1995) The physics of sound.

London: Prentice Hall.

2-Alan H. Cromer (1977) Physics for the life science. New York: Mc

Grow- Hall.

3-Alberto, Baher; Marshall, chasin & Margaret cheesman (2000) Noise

control. Sidney; singular.

۴- نیلی پور، رضا و همکاران، مبانی علم گفتار. تهران: انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

۱۳۸۰.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای و

در حیطه مهارتی، با استفاده از چک لیست در حین انجام عملی آزمایشات انجام می‌شود.

نام درس: بهداشت عمومی و کمکهای اولیه

کد درس: ۰۸

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم بهداشت، پیشگیری، سلامتی و چگونگی انجام کمکهای اولیه در موارد اضطراری و اورژانس.

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با مفاهیمی مانند بهداشت، سلامتی و پیشگیری از برخی بیماریها، می آموزند که در شرایط اضطراری و اورژانس تا رساندن فرد آسیب دیده به مرکز درمانی با انجام کمکهای اولیه جان او را نجات دهند.

الف - رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

- ۱- تعریف بهداشت، اهداف و جنبه‌های مختلف آن.
- ۲- تعریف سلامتی و رابطه آن با عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی.
- ۳- بهداشت فردی، خانوادگی و اجتماعی.
- ۴- موانع و مشکلات بهداشتی در جوامع.
- ۵- سطوح پیشگیری.
- ۶- مبارزه با بیماریها: واگیر و غیرواگیر.
- ۷- تعریف کمکهای اولیه و اهداف آن.
- ۸- انواع شکستگی‌ها و در رفتگی‌ها و چگونگی کمک رساندن به فرد مصدوم تا رسیدن به مرکز درمانی.
- ۹- انواع خونریزی‌ها و چگونگی بند آوردن آنها.
- ۱۰- انواع کوفتگی‌ها.

۱۱- گرمزدگی و سرمازدگی: علل، نشانه‌ها و درمان اولیه.

۱۲- انواع گزیدگی‌ها: نشانه‌ها و درمان اولیه.

۱۳- شناسایی انواع اختلالات هوشیاری و چگونگی برخورد با آنها.

۱۴- شناسایی نشانه‌های سکنه و چگونگی برخورد با آنها.

۱۵- خفگی و تنفس مصنوعی.

ب- رؤوس مطالب عملی (۳۴ ساعت):

۱- انواع بانداژ و چگونگی استفاده از باند برای بستن نواحی مختلف بدن.

۲- انجام عملی تنفس مصنوعی.

۳- چگونگی حرکت دادن فرد مصدوم.

۴- چگونگی گرفتن نبض و فشار خون.

۵- چگونگی شستشوی زخم و پانسمان آن.

منابع اصلی درس:

۱- گلن، ویلیامز. بهداشت همه برای؛ حقایقی برای زندگی. ترجمه سعادت محفوظ پور و سیدرضا

پرین چی. تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید پزشکی. ۱۳۷۳.

شیوه ارزشیابی: ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی

و چهارگزینه‌ای و در حیطه مهارتی، با استفاده از چک لیست در حین انجام عملی آزمایشات انجام

می‌شود.

نام درس: روانشناسی عمومی

کد درس: ۰۹

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم اساسی و عمده روانشناسی و مکاتب آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان به جنبه‌های مختلف رشد روانی- جسمی، ویژگیهای رفتاری، روانی، عملکرد هوشی و شخصیتی کودکان و نوجوانان آشنا می‌شوند تا بتوانند از این دانش در فراگیری دروس تخصصی استفاده کنند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

- ۱- تاریخچه و کلیات روانشناسی و مکاتب آن.
- ۲- ماهیت و گستره روانشناسی معاصر.
- ۳- روش پژوهش و اندازه‌گیری در روانشناسی.
- ۴- روانشناسی علمی و شاخه‌های مختلف آن.
- ۵- نقش وراثت و محیط و آثار آنها بر رفتار آدمی.
- ۶- بررسی دستگاه شناخت شامل: احساس و ادراک.
- ۷- انگیزش، هیجان و یادگیری.
- ۸- هوش، شخصیت، ابعاد آنها و آزمونهای مربوطه.
- ۹- سازوکارهای دفاعی، تعارض و ناکامی.
- ۱۰- روانشناسی اجتماعی و تفاوت‌های فردی.
- ۱۱- روانشناسی کودک، نوجوان، جوان، بزرگسال و سالمند.
- ۱۲- فرایندهای زیستی و رشد روانی.

۱۳- پایه‌های زیستی پدیده‌های روانی.

۱۴- فیزیولوژی اعصاب و غدد.

۱۵- فرایندهای حسی.

۱۶- هورمون‌ها و اثرات آنها بر رشد.

۱۷- روانشناسی کودکان استثنایی.

۱۸- توجه، تمرکز، سازمان‌بندی، تعمیم، حافظه و اختلالات مربوطه.

۱۹- تفکر، زبان، گفتار.

۲۰- بهداشت روانی و روانشناسی بهداشتی.

منابع اصلی درس:

۱- نجاتی، حسین. روانشناسی کودک، حرکت، تلاش، تکاپو. تهران: انتشارات فراوان. ۱۳۷۲.

۲- بالایان، مسرور. روانشناسی کودک به زبان ساده. تهران: انتشارات مشعل. ۱۳۷۰.

۳- قشلاقی، محمد. روانشناسی رشد در دوره نوجوانی اصفهان: انتشارات مولانا. ۱۳۷۱.

۴- ماسن، پاول هنری و دیگران. روانشناسی رشد و شخصیت کودک و نوجوان. ترجمه مهشید

یاسایی. تهران: کتاب ماد (نشر مرکز). چاپ نهم. ۱۳۷۴.

۵- منصور، محمود و دادستان، پریرخ. روانشناسی ژنتیک (جلد ۱ و ۲). تهران: انتشارات ژرف. ۱۳۷۱.

6-Hurlock, Elixabeth B. (1983) Developmental Psychology. A Life- Span Approach.

New Delhi. TMH pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای

انجام می‌شود.

نام درس: روانشناسی رشد

کد درس: ۱۰

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی نظری رشد و شخصیت کودک و نوجوان.

شرح درس: در این درس دانشجویان به جنبه‌های مختلف رشد روانی- جسمی، ویژگیهای رفتاری، روانی، عملکرد هوشی و شخصیتی کودکان و نوجوانان آشنا می‌شوند تا بتوانند از این دانش در فراگیری دروس تخصصی استفاده کنند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- تاریخچه روانشناسی رشد کودک و نوجوان.

۲- فرایند تحول روانی کودک و عوامل موثر بر آن.

۳- عوامل موثر بر رشد هوش.

۴- ساختمان شخصیت و رشد آن.

۵- بررسی و مقایسه رشد، نمو و رسش.

۶- اصول رشد، الگوهای آن و نیمرخ‌های رشد جسمی، حرکتی، شناختی، روانی، گفتاری، زبانی، اجتماعی و فردی.

۷- عوامل موثر بر رشد: قبل از تولد، هنگام تولد و بعد از تولد.

۸- ارزشیابی وضعیت کودک تازه متولد شده.

۹- نظریه‌های گوناگون تحول روانی از دیدگاه روانشناسان مختلف (گزل، فروید، پیازه، بوهرلر، والن، اریکسون).

۱۰- بررسی شخصیت کودکان براساس ارزشهای خانواده، نیازهای عمومی، رتبه تولد آنها و

پیشنهادات کلی در ارتباط با کودک و شیوه‌های تربیتی.

۱۱- مهارتها و روشهای مناسب کار با کودکان.

۱۲- تعریف بلوغ، انواع آن و خصوصیات و ویژگیها و نیازهای فرد بالغ.

۱۳- بهداشت روانی و سلامت رفتاری.

۱۴- نوجوانی، مفهوم آن، گستره سنی و مراحل این دوره.

۱۵- شکل‌گیری شخصیت در نوجوانی و ثبات رفتاری، بحران هویت و انواع آن، شیوه‌های رفتار

مناسب با نوجوان.

منابع اصلی درس:

۱- نجاتی، حسین. روانشناسی کودک، حرکت، تلاش، تکاپو. تهران: انتشارات فراوان. ۱۳۷۲.

۲- بالایان، مسرور. روانشناسی کودک به زبان ساده. تهران: انتشارات مشعل. ۱۳۷۰.

۳- قشلاقی، محمد. روانشناسی رشد در دوره نوجوانی اصفهان: انتشارات مولانا. ۱۳۷۱.

۴- ماسن، پاول هنری و دیگران. روانشناسی رشد و شخصیت کودک و نوجوان. ترجمه مهشید

یاسایی. تهران: کتاب ماد (نشر مرکز). چاپ نهم. ۱۳۷۴.

۵- منصور، محمود و دادستان، پریرخ. روانشناسی ژنتیک (جلد ۱ و ۲). تهران: انتشارات ژرف. ۱۳۷۱.

6-Hurlock, Elixabeth B. (1983) Developmental Psychology: A Life- Span Approach.

New Delhi: TMH pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای

انجام می‌شود.

نام درس: روانپزشکی کودک و نوجوان

کد درس: ۱۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: علمی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم پایه مربوط به اختلالات روانی و انواع این اختلالات در کودکان و نوجوانان.

شرح درس: در این درس دانشجویان با انواع اختلالات روانی بویژه اختلالات روانی در کودکان و نوجوانان، تاثیر داروها بر این اختلالات و نیز درمان و پیشگیری از آنها آشنا می‌شوند تا بتوانند در مواقع لزوم افراد مبتلا را به متخصصین مربوطه ارجاع دهند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- تاریخچه روانپزشکی

۲- طبقه‌بندی اختلالات روانی.

۳- نشانه‌های بیماریهای روانی.

۴- علل و ماهیت اختلالات و بیماریهای روانی.

۵- نوروزها.

۶- سایکوزها.

۷- بیماریهای خلقی.

۸- بیماریهای روان تنی.

۹- اختلالات شخصیتی.

۱۰- انحرافات جنسی.

۱۱- اختلالات مربوط به دوران رشد:

الف) عقب ماندگی ذهنی (تعریف، علل، طبقه‌بندی)

ب) اختلالات نافذ رشد (اوتیسم، رت، اسپرگر ...)

ج) اختلال نارسایی توجه/ بیش فعالی (ADHD)

۱۲- درمان اختلالات روانی: کودکان و نوجوانان.

۱۳- انواع داروها و نقش آنها در درمان اختلالات روانی کودکان و نوجوانان.

۱۴- پیشگیری از اختلالات روانی در کودکان.

منابع اصلی درس:

1-Braker, Philip (1988). Basic child psychiatry. London: Blackwell scientific publications. Fifth edition.

۲- هاریسون. روانپزشکی (ترجمه مهران ضرغامی). تهران: انتشارات دفتر مرکزی جهاد دانشگاهی. چاپ اول. (۱۳۶۹).

۳- ایزدی، سیروس. روانپزشکی برای دانشجویان پزشکی و پزشکان عمومی. تهران: چهار. چاپ اول. (۱۳۶۴).

۴- تسوی و. ف. و کوا ای اچ. روانپزشکی بالینی (ترجمه محمدرضا نیکخو). تهران: نشر اشاره. چاپ اول. (۱۳۷۱).

۵- انجمن روانپزشکان آمریکا. راهنمای آماری و تشخیص اختلالات روانی (ترجمه: رضا نائینیان، عباسعلی اللهیاری، محمدابراهیم مداحکی) دانشگاه شاهد. (۱۳۷۴).

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

نام درس: روانشناسی زبان

کد درس: ۱۲

پیش نیاز: زبانشناسی و آواشناسی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با نقش زبان و عملکرد مغز در فعالیتهای عالی ذهنی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با زبان، فعالیتهای عالی مغز در جنبه‌های گوناگون مانند

ادراک گفتار، حافظه، تجزیه و تحلیل، شناخت، بینش و تصمیم‌گیری آشنا می‌شوند.

رتوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- روانشناسی زبان: قلمرو، تاریخچه، اهداف، جایگاه.

۲- زبان و مغز.

۳- دستگاه پردازش زبان.

۴- ساختار قشر مغز و زیر قشر مغز و زبان.

۵- سوبرتری فرایند زبان.

۶- فعالیتهای زبانی و سازمان بندی مغز.

۷- توانش و کنش زبانی و سازمان بندی مغز.

۸- درک گفتار و جنبه‌های روانشناختی آن.

۹- درک جمله و واژه.

۱۰- بازشناسی واژه شنیداری و معنی‌شناسی زبان.

۱۱- تفاوت‌های فردی و نوعی در درک گفتار.

۱۲- تفاوت‌های فردی و زبان آموزی.

۱۳- یادگیری زبان دوم.

۱۴- حافظه فعال.

۱۵- واژگان ذهنی.

۱۶- شناخت (Cognition) و بازشناسی (Recognition).

۱۷- نقش زبان در شکل‌گیری مدل‌های ذهنی.

۱۸- پرسش و پاسخ: تحلیل پرسش در کودکان.

۱۹- پردازش انتخابی.

۲۰- زبان و منطق.

۲۱- بصیرت (بینش)، حل مسئله، انتزاع، تصمیم، استدلال، تصمیم‌گیری، تخیل و قضاوت.

۲۲- دیدگاه‌های مربوط به رشد زبان:

• دیدگاه شناختی (پیاژه).

• رویکرد رفتارگرا (اسکینر).

• دیدگاه نهادگرایان معاصر (چامسکی و جان لاک).

• دیدگاه اجتماعی (ویگوتسکی).

منابع اصلی درس:

۱- باطنی، محمدرضا. زبان و تفکر. تهران: فرهنگ معاصر. چاپ چهارم. ۱۳۶۹.

۲- لطف‌آبادی، حسین. روانشناسی رشد زبان. مشهد: معاونت فرهنگی استان قدس رضوی. ۱۳۶۵.

۳- لوریا آ.آ. و یودوویچ اف. یا. زبان و ذهن کودک (ترجمه بهروز عزب دفتری). تبریز: انتشارات نیما.

چاپ دوم. ۱۳۷۶.

۴- بلیک مور، کالین. ساخت و کار ذهن (ترجمه محمدرضا باطنی). تهران: فرهنگ معاصر. ۱۳۶۹.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای

انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با فرآیندهای مختلف گفتار و زبان.

شرح درس: در این درس دانشجویان با روند طبیعی پردازش زبان دریافتی و زبان بیانی و گفتار آشنا می‌شوند تا بتوانند از این دانش در فراگیری دروس تخصصی استفاده نمایند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- اساس نورولوژیک زبان: سوپرتری عملکرد زبان، منطقه‌بندی عملکرد زبان و کارکرد مناطق مختلف قشری و زیرقشری مغز در ارتباط با زبان.

۲- مدل‌های درک زبان: شامل پردازش پایین به بالا و بالا به پایین، پردازش فعال و انفعالی پردازش متولی و موازی.

۳- ارتباط درک زبان با شناخت.

۴- مدل‌های بیان زبان:

• تفکر و تصمیم‌گیری برای آغاز بیان.

• مرحله عصبی - زبانی.

• مرحله برنامه‌ریزی - حرکتی.

• مرحله عصبی - عضلانی و اجرای حرکت.

• بازبینی و نقش باخوردها.

۵- مدل‌های خواندن و نوشتن.

۶- شیوه‌های شکل‌گیری و طبقه‌بندی شدن مفاهیم در مغز.

۷- ذخیره‌سازی مفاهیم.

۸- یادآوری مفاهیم.

۹- نظریه‌های روانی-زبانی برای توجیه زبان.

۱۰- نظام دوگانه در طبقه‌بندی مفاهیم.

۱۱- برانگیختگی ذهنی حاصله از مفاهیم زبانی.

۱۲- نقش متقابل بین مفاهیم زبانی و بافت آوایی.

منابع اصلی درس:

1-Northern, Jerry L. (1989). Speech- Language pathology and Audiology Toronto: B.C. Decker Inc.

2-Santrock, John W. (2001). Child Development (9th ed). U.S.A. McGraw Hall.

3-Barret, Martyn (1999). The Development of language. Psychology Press.

4-Bray, Monica & Alison, Ross and Todd Cella (1999). Speech and language, Clinical Process and practice, London: Whurr Pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای

انجام می‌شود.

نام درس: رشد روانی حرکتی و اختلالات آن

کد درس: ۱۴

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی با فرایندهای رشد حسی- حرکتی نوزادان و کودکان و اختلالات آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان با ابعاد مختلف رشد جسمی، عصبی، حرکتی، حسی و ادراکی و اختلالات آنها در نوزادان و کودکان آشنا می‌شوند تا بتوانند در ارزیابی و گفتار درمانی کودکان مبتلا به اختلالات گفتار و زبان از این دانش استفاده کنند.

رئوس مطالب:

نظری (۱۷ ساعت):

۱- رشد جسمانی نوزادان و کودکان (شاخص‌های رشد جسمانی مانند قد، وزن، دور سر و درجه آپگار).

۲- رشد دستگاه عصبی.

۳- رشد حرکتی:

• مایل استونهای رشد حرکتی.

• آزمایش رفلکسهای سطوح مختلف دستگاه عصبی به لحاظ حرکات درشت و ظریف.

۷- رشد حسی و ادراکی:

• رشد حسی.

• رشد ادراکی در حوزه حواس مختلف.

• مهارت‌های ادراکی - حرکتی.

۸- فلج مغزی:

• تعریف - انواع - علل

• رفلکس‌های پاتولوژیک در انواع فلج مغزی

• کار درمانی در فلج مغزی.

عملی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده ارزیابی رفلکسهای طبیعی.

۲- مشاهده ارزیابی رفلکسهای پاتولوژیک در فلج مغزی.

۳- تهیه گزارش کتبی از موارد مشاهده شده

منابع اصلی درس:

1-Gassier, J. (1984). A Guide to the Psycho-Motor Development of the child.

2-Santrock, J. W. (2001). Child Development.

۳- کریمی، حسن و رهبر ثریا. رشد حرکتی کودکان (آزمایش رفلکسها).

شیوه ارزشیابی:

حیطه شناختی: ارزشیابی دانشجو در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

حیطه روانی حرکتی، مشاهده فیلم ۱۰ دقیقه‌ای در رابطه با رفلکسها، توصیف رفلکس‌ها توسط دانشجویان و ارائه گزارش و استفاده از چک لیست.

نام درس: آمار و پژوهش مقدماتی

کد درس: ۱۵

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم پایه و بنیادی در آمار و پژوهش

شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم و اصطلاحات پایه در پژوهش و آمار آشنا می‌شوند و با انجام عملی فعالیت‌های مربوطه و نوشتن طرح پژوهش، روش‌های علمی - پژوهشی را برای پیدا کردن پاسخ پرسش‌های خود می‌آموزند تا در آینده بتوانند با استفاده از آن به بررسی و مطالعه جنبه‌های مختلف گفتار و زبان در جامعه بپردازند.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱- تعریف علم.

۲- تعریف مفهوم (مفهوم ساخته شده (Constructed Concept).

۳- تعریف متغیر، انواع و مقیاس‌های اندازه‌گیری آن (اندازه‌گیری، مقیاس‌سازی، روایی و پایایی).

۴- تعریف نظریه و فرضیه.

۵- تعریف پژوهش.

۶- کالبد شناسی پژوهش (Anatomy of research).

۷- جایگاه متغیر در پژوهش (مستقل، وابسته، زمینه‌ای، مداخله‌گر).

۸- تقسیم‌بندی پژوهش (بنیادی - کاربردی، تجربی - مشاهده‌ای، کمی - کیفی).

۹- پژوهش‌های متداول در پزشکی (توصیفی - مقایسه‌ای، تجربی - نیمه تجربی، مقطعی - طولی،

آینده‌نگر - گذشته‌نگر).

۱۰- انتخاب موضوع.

۱۱-اهداف (هدف کلی و اهداف ویژه).

۱۲-بیان مسئله و اهمیت آن.

۱۳-تعریف واژه‌ها و اصطلاحات.

۱۴-شیوه بررسی منابع و اطلاعات موجود و نحوه استناد به منابع موجود.

۱۵-سوالات و فرضیه‌های پژوهش.

۱۶-جامعه و نمونه و روشهای نمونه‌گیری.

۱۷-ملاحظات اخلاقی و محدودیتهای پژوهش.

۱۸-روشها و ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده).

۱۹-زمان‌بندی و بودجه‌بندی پژوهش.

۲۰-پایگاه داده‌ها (data base/data frame).

۲۱-طبقه‌بندی داده‌ها.

۲۲-جدول بندی، درصدها در جدول (درصد کل، درصد ستونی، درصد سطری).

۲۳-انواع نمودارها(دایره‌ای، میله‌ای، هیستوگرام، جعبه‌ای، پراکنش، سه بعدی).

۲۴-منحنی توزیع.

۲۵-منحنی توزیع تجمعی.

۲۶-احتمالات و قواعد آن.

۲۷-چارک‌ها، صدک‌ها، میانگین، میانه، نما، دامنه تغییرات، میانگین انحرافات، واریانس و انحراف معیار.

۲۸-پارامتر و آماره.

۲۹-توزیع نرمال، نرمال استاندارد شده (z)، تی (t)، اف (f) و مربع خی (x²).

۳۰- تعریف نسبت و توزیع آن.

۳۱- فاصله اطمینان برای میانگین، نسبت واریانس.

۳۲- آنالیز رگرسیون ساده.

۳۳- آنالیز واریانس یکطرفه و مقایسه‌های چندگانه.

۳۴- جدولهای توافقی.

۳۵- اجرای یک طرح پژوهشی ساده (pilot study).

۳۶- آشنایی با ساختار مقالات پژوهشی.

۳۷- نوشتن یک مقاله پژوهشی.

منابع اصلی درس:

1-Hviley sb.Cummings sr. (1988) Designing Clinical Research. London: Williams & Wilkins.

2-Jencins S, Price CJ, Strakr L. (1988) The researching therapist: A Practical gvide to planning, performing ad Communication research. New Yourk: Churchill Livingstone.

3-Whimster WF. (1997) Biomedical research: How to plan. Publish and present it: springer.

4-Kirk wood, Betty R. (1988). Essentials of Medical statistics. London: Blackwell Scientific publications.

۵-زعیم، مرتضی (۱۳۶۹) تحقیق در سیستمهای بهداشتی. گروه مولفین سازمان جهای بهداشت. تهران: انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

۶-لامعی، ابوالفتح (۱۳۷۹). روش تحقیق کاربردی - راهنمای تهیه پیشنهاد طرح تحقیقاتی در علوم پزشکی. تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده. نشر طبیب.

۷- میرحیدر، حسین (۱۳۷۰). آمار حیاتی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۸- سرمد، زهره و همکاران (۱۳۸۱) چاپ ششم. روشهای تحقیقی در علوم رفتاری. تهران: انتشارات آگاه.

شیوه ارزشیابی:

حیطه شناختی: ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

حیطه روانی حرکتی: ارزشیابی دانشجویان با ارائه یک طرح و یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو و ارزیابی آن با استفاده از چک لیست انجام می‌شود، به علاوه بخشهایی از فعالیتهای پژوهشی یا آماری در حین انجام کار با چک لیست ارزشیابی می‌شود.

کد درس: ۱۶

نام درس: ژنتیک پزشکی و سندرمهای دارای اختلالات گفتار و زبان

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی و کاربرد ژنتیک و سندرمهای دارای اختلالات گفتار و زبان.

شرح درس: در این درس دانشجویان با مبانی و مفاهیم پایه دانش ژنتیک مانند: اصول مندل، وراثت، نقش کروموزمها و ژنها و ناهنجاریهای آنها آشنا می‌شوند، و اسامی، ویژگیها و نشانه‌های سندرمهای دارای اختلالات گفتار و زبان را فرامی‌گیرند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- تاریخچه‌ی علم، ژنتیک.

۲- تعریف علم ژنتیک.

۳- کاربردهای ژنتیک.

۴- اصول مندل و وراثت.

۵- سلول و ساختمان آن.

۶- کروموزوم، ژن، و سازوکار (مکانیسم) آنها.

۷- ساختمان RNA و DNA و کارکرد آنها.

۸- جهش خودبخودی و القایی.

۹- واکنش متقابل بین ژنها.

۱۰- ناهنجاریهای کروموزومی و ژنی.

۱۱- تعیین جنسیت و ژنهای وابسته به جنس.

۱۲- تغییرات کروموزومی.

۱۳- تغییر در ساختمان کروموزومها.

۱۴- (Linkage- Crossing Over) و نقشه کروموزومی.

۱۵- ژنتیک بیوشیمی انسان.

۱۶- توارث سیتوپلاسم.

۱۷- تنظیم ژنها.

۱۸- سیستمهای ایمنیو گروههای خونی.

۱۹- سندرمهای ژنتیکی.

۲۰- ژنها و بیماریها.

۲۱- جنبه‌های ژنتیکی، نشانه‌های و ویژگیهای سندرمهای دارای اختلالات گفتار و زبان از جمله: سندرمهای آنجل من، آسپرگر، اوتیسم، داون، ایکس شکننده، کلاین فلتر، لاندو- کلفنر، موبیوس، نونان، پیرویین، رت، سوتوس، استورج وبر، تریچر کولینز، ویلیام، ورستر- دارت، F.G، آلپورت، کورنلیا دلانژ، فریاد گریه، گلدنهار، تورت، آشر، پندرد، شوگرن، پرادر- ویلی، چارج.

منابع اصلی درس:

- 1-Children with language disorders 2nd edition. 1997. Janel lees and shelagh urwin. Whurr publisher LTd.
- 2-Nora James J. & Fraser F. Clarke (1989). Medical Genetics: Principles and practice. Philadelphia: Lea & Febiger. Third edition.

۳- آساد، محمدتقی. مبانی ژنتیک. تهران: نشر دنیا. چاپ اول. (۱۳۷۲).

۴- بیماری شناسی در آسیب‌های گفتار و زبان. ترجمه: هاشم شمشادی و رضا نیلی‌پور. ۱۳۸۴.

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

۵- نوری، مهدی. ژنتیک و بیماریهای ارثی. تهران: نشر کلمه. چاپ دوم. (۱۳۶۹).

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

نام درس: ارتودنسی در رابطه با گفتار

کد درس: ۱۷

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با جفت شدگی دندانهای طبیعی و ناهنجاریهای دندانی - فکی و نقش ارتودنتیست در درمان این نقایص.

شرح درس: در این درس دانشجویان با جفت شدگی طبیعی دندانها، ناهنجاریهای دندانی - فکی و شگردهای ارتودنسی برای رفع نقصها آشنا می شوند تا بتوانند در مواقع لزوم افراد مبتلا را به متخصص مربوطه ارجاع دهند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- تعریف ارتودنسی و کاربردهای آن.

۲- ساختمان دندان و رشد طبیعی دندانها، نامگذاری دندانها، جفت شدگی طبیعی فک بالا و پایین.

۳- ناهنجاریهای دهانی - چهره‌ای (نشانه‌ها، اثرات، درمان).

۴- نقش ارتودنسی در رفع ناهنجاریهای دهانی - چهره‌ای.

۵- روشهای تشخیص در ارتودنسی.

۶- آشنایی با سفالومتری.

۷- پروتزهای دندانی و تاثیر آن بر گفتار.

۸- عوامل تشدیدکننده ناهنجاریهای فکی دندانی در دوران رشد.

۹- روشهای پیشگیری از بروز یا تشدید ناهنجاریهای فکی دندانی.

۱۰- ارتودنسی در شکاف کام.

۱۱- ارتباط ناهنجاریهای دهانی فکی با اختلالات گفتار.

۱۲- شیوه‌های کنترل بر عملکرد اندامها در ارتودنسی.

۱۳- تنفس دهانی (پیامدها و درمان).

۱۴- حوزه‌های همکاری ارتودنتیست با گفتار درمان.

منابع اصلی درس:

1-Proffit, w.r. (1992). Contemporary orthodontics.

2-Bennett J. (1990). Orthodontic management of dentition.

شیوه ارزشیابی: ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی

و چهار گزینه‌ای انجام می‌شود

نام درس: بیماریهای گوش، گلو، بینی و حنجره

کد درس: ۱۸

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با بیماریهای گوش، گلو، بینی و حنجره.

شرح درس: بیماریها و اختلالات گوش، گلو، بینی و حنجره از جمله اختلالاتی هستند که تاثیر سریع و آنی خود را روی گفتار و زبان به طور صریح و آشکار نشان می دهند. دانشجویان در این درس با انواع بیماریهای گوش، گلو، بینی و حنجره آشنا می شوند تا بتوانند اختلالات گفتاری و زبانی ناشی از بیماریهای اندامهای یادشده را بشناسند، با نقش پزشک متخصص گوش، گلو، بینی و حنجره در درمان این بیماریها آشنا بشوند و در صورت لزوم مراجعین را به درستی راهنمایی و هدایت نمایند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- بیماریهای گوش:

الف) گوش بیرونی: بیماریها و ناهنجاریهای لاله گوش. مجرای گوش، پرده صماخ.

ب) گوش میانی: التهابها، عفونتها، تومورها و اتوسکلروز.

ج) گوش داخلی: علائم و نشانه شناسی بیماریهای گوش داخلی از جمله وزوز، سرگیجه، اختلال در تعادل.

د) درمان دارویی و جراحی بیماریهای گوش خارجی، میانی و داخلی، کاشت حلزون و شرایط لازم برای آن.

۲- بیماریهای بینی.

انسداد بینی، عفونتها، تومورها، انحراف تیغه بینی، عیوب مادرزادی، ضربهها. معاینه و درمان دارویی.

جراحی بینی:

۳-بیماریهای حنجره:

الف) تومورهای خوش خیم، بدخیم، فلجی‌ها، عفونت‌ها، ضربه‌ها، عوارض ناشی از لوله‌گذاری در حنجره، عوارض بعد از جراحی تیروئید.

ب) جراحی‌های حنجره، انواع مختلف لارنژکتومی، انواع جراحیهای ترمیمی و تزریقی.

۴-بیماریهای گلو:

الف) عفونت و تورم لوزه سوم، تومورهای تازوفارنکس، عفونت و تورم لوزه‌های جانبی.

ب) روشهای درمان دارویی و جراحی و بیماریها گلو.

۱- شکاف کام و روشهای جراحی در درمان آن.

الف) معاینه بیمار:

ابزار و لوازم معاینه:

ب) شرایط معاینه بیمار.

ج) روشهای معاینه در بیماریهای گوش، گلو، بینی و حنجره: رادیولوژی و استروبوکوپي، آندوسکوپي، ویدئو فلورسکوپي، لارنگوسکوپي غير مستقیم و مستقیم.

منابع اصلی درس:

۱-مختاری، امیرمجدی، نعمت‌ا... بیماریهای گوش از دیدگاه نشانه‌شناسی، تشخیص. تهران: جهاد دانشگاهی. (۱۳۶۹).

۲-میلر، فرگوسن. بیماریهای گوش، حلق و بینی. تهران: چهر. (۱۳۶۲).

3-Wakode, P.T. (2002). Clinical methods in ENT. India; Japea Pub.

4-Warfer, John, H. (1003). The head, neck trunk, Philadelphia: Lea febiger.

5-Nevin, Ellen & Patricia M, Chute. (1996). Children with cochlear Implants. 1996.

London: singular pub.

شیوه ارزشیابی: ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی

و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

نام درس: بیماریهای اعصاب مربوط به گفتار

کد درس: ۱۹

پیش نیاز: آناتومی و فیزیولوژی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با انواع بیماریهای دستگاه عصبی که باعث اختلالات گفتار و زبان می‌شوند.

شرح درس: در این درس دانشجویان با علل، علائم و نشانه‌های بیماریهای دستگاه اعصاب مرکزی، تاثیر مثبت و منفی داروهای مربوطه و آزمایشهای پاراکلینیکی آشنا می‌شوند تا در برخورد با افراد مبتلا به اختلالات گفتار و زبان، نکات ضروری را رعایت کنند و در صورت لزوم بیماران را به متخصصین مربوطه ارجاع دهند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- بیماریهای عروقی C.N.S: آنوریسم، آمبولی، ترومبوز.

۲- بیماریهای عفونی C.N.S: آنسفالیت، مننژیت، پولیومیلیت.

۳- ضربه‌های وارده به C.N.S: کوفتگی، آسیب دیدگی‌های مغزی و باز و بسته.

۴- بیماریهای دژنراتیو C.N.S: انواع زوال عقل، پارکینسون، کره، آتاکسی فریدریک، اسکروز متعدد، ویلسون.

۵- بیماریهای مادرزادی C.N.S: فلج مغزی، سیرنگومیلی، M.B.O.

۶- اختلالات عصبی - عضلانی: آتروفی و دیستروفی پیشرونده، میوپاتی‌های مادرزادی، میاستنی گراویس، پلی میوزیت.

۷- آسیب دیدگی اعصاب جمجمه‌ای.

۸- اختلالات ناشی از سوخت و ساز سموم در دستگاه عصبی.

۹- صرع: انواع صرع و داروهای ضد آن.

۱۰- سنکوپ و اغما.

۱۱- سردردها.

۱۲- آسیب دیدگی هیپوتالاموس و دستگاه لیمبیک.

۱۳- آسیب دیدگی تالاموس، کپسول داخلی، راههای پیرامیدال، اکستراپیرامیدال.

۱۴- آسیب دیدگی مخچه، هسته‌های قاعده‌ای و اجزای وابسته به آن، ساقه مغز، مغز میانی و نخاع.

۱۵- انواع داروهای ضد صرع، آرام بخشها، تنظیم کننده فشار خون، سوخت و ساز و اثرات مثبت و منفی هر یک.

۱۶- انواع آزمایشات پاراکلینیکی و ویژگیهای هریک: Brain Mapping, FMRI, MRI, C.T. Scan.

E.E.G, آنژیوگرافی و PET

منابع اصلی درس:

1-Chusid, G. Joseph. (1990). Correlative Neuroanatomy and Functional Neurology.
New York: Academic press.

۲- آدامز، ریموند و ویکتور، موریس. بیماریهای مغز و اعصاب (ترجمه نصرت‌اله پورافکاری). تبریز: انتشارات ذوقی. چاپ اول (۱۳۷۰).

۳- هاریسون. بیماریهای اعصاب (ترجمه محمد انتظاری طاهر، همایون بینای مطلق، بابک زمانی). تهران: انتشارات دانش افروز (وابسته به موسسه انتشارات امیرکبیر). چاپ اول (۱۳۷۰).

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم ارتباط، گفتار و زبان، انواع اختلالات گفتار و زبان و نقش کارشناس گفتار درمانی در رفع اختلالات ارتباطی.

شرح درس: دانشجویان در این درس به صورت مقدماتی با مفاهیم ارتباط، زبان و گفتار و طبقه‌بندی انواع اختلالات گفتار و زبان و همچنین با حرفه گفتار درمانی آشنا می‌شوند تا بتوانند براساس آن در دوره تحصیل خود به طور جامعه به مطالعه آسیب‌شناسی، ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات گفتار و زبان بپردازند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت):

- ۱- تعریف ارتباط، زبان و گفتار.
- ۲- اهمیت زبان در زندگی انسان.
- ۳- عناصر سازنده گفتار شامل، تنفس، آواسازی، تشدید، تولید و نوای گفتار.
- ۴- عناصر سازنده زبان شامل واجها، تکواژها، نحو، معنا و کاربرد.
- ۵- طبقه‌بندی اختلالات گفتار و زبان.
- ۶- عوامل ایجاد کننده اختلالات گفتار و زبان.
- ۷- تعریف آسیب‌شناسی گفتار و زبان و گفتار درمانی.
- ۸- وظایف و تواناییهای کارشناس گفتار درمانی.
- ۹- تیم توانبخشی و نقش کارشناس گفتار درمانی در آن.
- ۱۰- ارتباط تخصصهای مختلف با گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

1-Owens E.Robert. (2000). Introduction to communication disorders. Boston: Allyn & Baccan pub.

2-Schneiderman, Carl R.f Potter. Robert E. (2002). Speech- Language Pathology San D'iego: Academic Press.

۳- نیلی، پور، رضا و همکاران. مبانی علم گفتار. ترجمه تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی. ۱۳۸۰.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام می‌شود.

نام درس: رشد و تکامل گفتار و زبان

کد درس: ۲۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با روند طبیعی رشد و تکامل گفتار و زبان.

شرح درس: دانشجویان در این درس با ویژگیهای رشد و تکامل گفتار و زبان از نوزادی تا نوجوانی آشنا می‌شوند تا بتوانند از این دانش در فراگیری دروس تخصصی استفاده کنند.

رئوس مطالب:

نظری (۳۴ ساعت):

۱- مدل‌های رشد زبان:

• نظریه رفتاری.

• نظریه روانی - زبانی.

• نظریه زبانی - اجتماعی.

۲- تعریف رشد و ویژگیهای آن.

۳- تعریف رسش، هنجار، ناهنجار و محدوده رشد.

۴- الگوهای رشد:

• پیش‌بینی پذیری.

• مایل استونها.

• فرصت یادگیری در رشد.

• مراحل یا دوره‌ها.

۵- رشد عصبی - زبانی:

• ناقربینگی نیم کرهها

• رسش مغز

۶- مبانی شناختی و ادراکی رشد زبان:

• پردازش اطلاعات در نوزدان.

• مراحل رشد شناختی.

• رابطه رشد حسی - حرکتی با زبان.

۷- مبانی اجتماعی و ارتباطی رشد زبان:

• رشد ارتباطی در نوزاد

• اجتماعی شدن نوزاد

• تعامل والد و کودک

• نگاه مشترک

• عمل مشترک

• نوبت گیری

۸- فرایندهای یادگیری زبان در کودکان: فرایندهای شناخت، درک و بیان زبان.

۹- مراحل رشد زبان

• رشد پیش زبانی از دوران جنین تا نوزادی: تمیز شینداری، گریه، غان وقون، پژواک گویی.

• گفتار تک کلمه: جنبه‌های کاربردی، واژگان اولیه، معنا، الگوی واجی.

• ترکیب‌های چند کلمه‌ای: اولین ترکیب‌های کلمات، ترکیب‌های دو کلمه‌ای، گفته‌های طولانی‌تر،

الگوهای واجی.

• رشد کاربرد زبان: بافت محاوره.

• رشد معنا شناختی زبان: محاسبه MLU، رشد تکواژ، عناصر جمله،

• رشد واجی: فرایندهای واجی.

۱۰- رشد معنایی- کاربردی در سنین مدرسه و بزرگسالی.

۱۱- رشد ساخت و شکل زبان در سنین مدرسه و بزرگسالی:

• رشد نحوی- تکوازی.

• رشد واجی

• خواندن و نوشتن

عملی (۳۴ ساعت):

۱- آشنایی با اصول علمی مشاهده (استفاده دقیق از تمام حواس در مشاهده، ثبت دقیق اطلاعات،

تجزیه و تحلیل اطلاعات و تهیه گزارش).

۲- مشاهده کودکان طبیعی از شش ماهگی تا سالهای آغاز دبستان در دوره‌های سنی شامل ۶ تا ۱۲

ماهگی، ۱۲ تا ۲۴ ماهگی، ۲۴ تا ۳۶ ماهگی، ۳۶ تا ۴۸ ماهگی، ۴ تا ۶ سالگی، سالهای اول، دوم و

سوم دبستان.

۳- برقراری ارتباط با کودکان و مشاهده و پاسخهای حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی آنها.

۴- تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری و شناختی کودکان.

۵- تهیه گزارش از ویژگیهای زبانی (پیش زبانی، زبانی، فرازبانی) و ویژگیهای گفتاری (صوتی، نوای

گفتار، طول گفته).

۶- مقایسه مهارتهای گفتار و زبان کودکان با معیارهای هنجار و قضاوت درباره چگونگی رشد تکامل

مربوط.

منابع اصلی درس:

1-Owens Robert. (2000). Language development. Boston: Allyn & Bacchan pub.

2-Bernstein Deena K. & Tigreman Ellenmorris. (1991) language and communication disorders in children. 2nd ed. New York: Merril publishing company.

۳- بی‌ریا، ناصر و همکاران (دفتر همکاری حوزه و دانشگاه). روانشناسی رشد (۲). تهران: سازمان

مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). چاپ اول. ۱۳۷۵.

۴- سیف، سوسن و دیگران، روانشناسی رشد (۱). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی

دانشگاهها (سمت). چاپ ششم. ۱۳۷۵.

۵- شعاری نژاد، علی اکبر. روانشناسی رشد. تهران: انتشارات اطلاعات. چاپ نهم. ۱۳۷۲.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای و

در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و گزارش شفاهی و کتبی انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با شیوه‌های آموزش بهداشت و پیشگیری از اختلالات گفتار و زبان و فراگیری اصول، پایه‌ها و شگردهای مشاوره برای بهبود بخشیدن به مهارت‌های برقراری ارتباط. شرح درس: در این درس دانشجویان با اصول و فنون پیشگیری از اختلالات و چگونگی رعایت بهداشت گفتار و زبان آشنا می‌شوند و شیوه ارائه مشاوره و راهنمایی در مورد گفتار و زبان و اختلالات آن را می‌آموزند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

الف- بهداشت و پیشگیری:

۱- مفهوم مراقبت‌های بهداشتی.

۲- رفتار بهداشتی و آموزش بهداشت (برنامه‌ریزی، آموزش، مشاوره، کنترل).

۳- روشها و ابزارهای انتقال پیامهای بهداشتی.

۴- نقش کارشناس گفتار درمانی در بهداشت گفتار و زبان و پیشگیری از اختلالات آنها.

۵- منابع انسانی موثر در بهداشت و پیشگیری از اختلالات گفتار و زبان (متخصصان، جامعه، خانواده و بیمار).

۶- روشهای آموزش بهداشت گفتار و زبان.

۷- نیازمندان به آموزش بهداشت گفتار و زبان (اشخاص در معرض خطر، مبتلایان به اختلالات گفتار و زبان).

۸- پیامدهای اختلالات گفتار و زبان و شیوه‌ی کنترل آنها.

- ۹- تعیین اهداف و شیوه‌های بهداشت و پیشگیری از اختلالات گفتار و زبان.
 ۱۰- شیوه‌های بررسی تغییرات ناشی از به کارگیری روشهای بهداشت و پیشگیری.

ب- مشاوره:

- ۱- تعریف و تاریخچه‌ی مشاوره.
 ۲- اهداف مشاوره و تفاوت‌های آن با روان درمانی.
 ۳- ویژگیهای مشاوره دهنده و مشاوره گیرنده.
 ۴- دیدگاههای مشاوره.
 ۵- فنون مشاوره.
 ۶- مشاوره در اختلالات روانی گفتار.
 ۷- مشاوره در اختلالات صوت و لارنجکتومی.
 ۸- مشاوره در اختلالات واج شناختی و آواشناختی.
 ۹- مشاوره در اختلالات زبانی کودکان.
 ۱۰- مشاوره در اختلالات ارتباطی عصب‌زاد.
 ۱۱- مشاوره در شکاف کام و اختلالات جمجمه‌ای- چهره‌ای.
 ۱۲- مشاوره در آسیب دیدگی شنوایی.
 ۱۳- مشاوره در اختلالات حسی- حرکتی گفتار.

منابع اصلی درس:

- ۱- شفیق‌آبادی، عبدالله. فنون و روشهای مشاوره. تهران: نشر ترمه. چاپ چهارم. ۱۳۷۰.
 2-Crowe Thomas A. (1997). Application of counseling in speech- language pathology and audiology. Baltimor: Williams & Wilkins.
 3-Luterman, David M. (1991), Counseling the communicatively Disorderd and their families, (2nd ed). Austin proed.

4-Somt Rock. Jhon. W. (2001). Child development, (9th ed). USA: Mc Grow Hall.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای

انجام می‌شود.

نام درس: روشهای بالینی در اختلالات گفتار و زبان

کد درس: ۲۳

پیش نیاز: رشد و تکامل گفتار و زبان

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس: کسب آگاهی و مهارت مورد نیاز در جنبه‌های اخلاق حرفه‌ای، مقررات بالینی، اصول بهداشتی و ایمنی کار، نحوه کسب و ثبت اطلاعات و آشنایی با محیط فعالیت بالینی و ابزارهای ارزیابی و گفتار درمانی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با اصول بهداشت و ایمنی کار، ملاحظات اخلاقی، چگونگی پذیرش و ارجاع بیماران، پرونده نویسی، برنامه‌ریزی درمانی، ابزارهای ارزیابی و گفتار درمانی، نحوه کسب اطلاعات از بیمار، آزمایشگاه گفتار و زبان و بررسی بالینی بیماران آشنا خواهند شد و توانایی لازم را برای انجام فعالیتهای بالینی بدست خواهند آورد. این دانش و توانایی بخشی از مهارت

رئوس مطالب (۶۸ ساعت):

۱- شیوه‌های کسب اطلاعات: (مصاحبه، مشاهده، پرسشنامه)

۲- منابع کسب اطلاعات: بیمار، خانواده، آموزگاران، سایر درمانگران، متخصصین و ...

۳- حیطه‌های کسب اطلاعات: تاریخچه رشد جسمی، روانی، حرکتی، شناختی، زبانی و گفتاری،

سابقه ابتلا به بیماریها، اطلاعات مربوط به خانواده، و مشکلات گفتار و زبان و پی آمدهای آن.

۴- ملاحظات اخلاقی

۵- بهداشت و ایمنی

۶- فضای بالینی

۷- آشنایی با ابزارهای بالینی (لوازم معاینه، ابزارهای ارزیابی و درمان، ابزارهای الکترونیکی و

نرم افزارها)

۸- اندازه گیری ویژگیهای آکوستیکی گفتار (فرکانس پایه، شدت، فرمنت واکه‌ها، خیشومی، jitter و shimmer)

۹- شیوه استفاده از ابزارها و تجزیه و تحلیل و تفسیر نتایج

۱۰- برقراری ارتباط

۱۱- پذیرش و ارجاع

۱۲- ثبت اطلاعات و ارائه گزارش

۱۳- سنجش و ارزش گذاری اطلاعات

۱۴- برنامه‌ریزی و اجرای روشهای گفتار درمانی

حرفه‌ای مورد نیاز دانشجویان را در راستای اهداف تعیین شده، تامین خواهد کرد.

منابع اصلی درس:

۱- اصفهانی- اخلاق حرفه‌ای در خدمات بهداشتی و درمانی- تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران. ۱۳۷۲

2- Bray & ... (1999). Speech & Language Clinical Process And Practice London: whurr.

3- Beech & ... (1993). Assessment In Speech & Language Therapy. Routledge

4- Pye & ... (1998) Effective Communication In Practice. Churchill Livingstone

5- Darby (1981). Speech Evaluation In Medicine. Grune & Starron

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه مهارتی با استفاده از گزارش کتبی و چک لیست انجام می‌شود.

نام درس: نابسامانی‌های گفتار و زبان در عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد کد درس: ۲۴

پیش‌نیاز: رشد و تکامل گفتار و زبان

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری-۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی با آسیب‌شناسی، ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات گفتار و زبان ناشی از کم‌توانی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد.

شرح درس: در این درس دانشجویان با ویژگیهای گفتاری، زبانی، روانی و عاطفی کودکان کم‌توان ذهنی و سندرمهای نافذ رشد آشنا می‌شوند، و شیوه ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات گفتار و زبان این گروه از کودکان را فرامی‌گیرند.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

۱- تعریف عقب‌ماندگی ذهنی (کم‌توانی ذهنی).

۲- ویژگیهای روانی، عاطفی، اجتماعی و یادگیری کودکان دچار کم‌توانی ذهنی.

۳- ویژگیهای شناختی کودکان دچار کم‌توانی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد: نقص در ترجمه، سازمان‌بندی، تعمیم و حافظه.

۴- اختلالات زبانی در کودکان دچار کم‌توانی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد.

الف) واژگان (ب) صرف و نحو (ج) معناشناسی (د) کاربرد شناسی

۵- اختلالات گفتاری کودکان دچار کم‌توانی ذهنی: اختلالات واج‌شناختی و آواشناختی.

۶- اختلالات گفتار و زبانی در سندرمهای نافذ رشد (اوتیسم، رت، اسپرگر).

۷- ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات زبانی در کودکان دچار کم‌توانی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد.

۸- ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات گفتاری در کودکان دچار کم‌توانی ذهنی و سندرمهای نافذ

رشد.

عملی (۳۴ ساعت):

- ۱- مشاهده از ارزیابی و گفتار درمانی بیماران مبتلا به عقب ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد.
- ۲- تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیماران.
- ۳- بررسی و تهیه گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.
- ۴- اجرای عملی روشهای ارزیابی و گفتار درمانی.
- ۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده و ارزیابی و طرح ریزی برنامه گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

- 1-Paul, Rhea, 2000, Language disorders from infancy through adolescence, USA: Mosby pub.
- 2-Ronald, Jean A. Edwards, Susan, 1997, Language in mental retardation, London: Whurr publishers.
- 3-Ronald, Jean A. & Bucley, Sue (2003), Speech & Language Intervention in Down Syndrome, London: Whurr

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای برای جنبه شناختی و با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای جنبه مهارتی انجام می‌شود.

پیش‌نیاز: رشد و تکامل گفتار و زبان

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با آسیب‌شناسی و ارزیابی اختلالات گفتار و زبان افراد مبتلا به

آسیب‌شنوایی و شیوه‌های گفتار درمانی آنها.

شرح درس: در این درس دانشجویان با تاثیر حس شنوایی بر یادگیری گفتار و زبان آشنا می‌شوند

و ارزیابی و گفتار درمانی نقایص زبانی و گفتاری ناشی از افت شنوایی را می‌آموزند.

رئوس مطالب:

(۱۷ ساعت):

۱- تاثیر حواس در یادگیری گفتار و زبان و میزان تاثیر هر یک در سنین مختلف.

۲- تقسیم بندی نقایص شنوایی براساس شدت، جایگاه، زمان شروع و تاثیر آن بر رشد گفتار و زبان.

۳- ویژگیهای گفتار و زبان افراد مبتلا به نقایص شنوایی:

• کودکان: واژگان، نحو، صرف، معنا و کاربرد.

• بزرگسالان: اختلالات گفتار، زبان و صوت.

۴- ارزیابی زبان، گفتار و صوت افراد مبتلا به نقایص شنوایی.

۵- روشهای تقویت شنوایی: کاشت حلزون، تجویز سمعک.

۶- خدمات توانبخشی: تربیت شنیداری، روشهای مختلف آموزش برقراری ارتباط (ارتباط همه جانبه،

ارتباط کلامی، زبان اشاره، لب خوانی و روشهای ارتباطی جانشین).

۷- گفتار درمانی نقایص زبانی: واج شناختی، واژگان، صرف، نحو، معنا و کاربرد.

۸- گفتار درمانی نقایص تولید.

۹- گفتار درمانی نقایص صوتی: نوای گفتار و تشدید.

۱۰- خانواده کودک مبتلا به افت شنوایی و نقش آنها در بهبود گفتار.

۱۱- مشکلات تحصیلی کودک مبتلا به افت شنوایی.

عملی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده از ارزیابی و گفتار درمانی بیماران مبتلا به افت شنوایی.

۲- تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیماران.

۳- بررسی و تهیه گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان.

۴- اجرای عملی روشهای ارزیابی و گفتار درمانی و طرحریزی برنامه گفتار و درمانی.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده و ارزیابی.

منابع اصلی درس:

1-Nevin, Ellen & chute, patricia M. (1996), Children with Cochlear Implants.

London: Singular Pub.

۲- فرهادی، محمد و دیگران. توانبخشی شنیداری. تهران: انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و

توانبخشی ۱۳۷۳.

۳- محمدپور، طاهره. آیا کودک شما نمی‌تواند بشنود؟ (ترجمه). تهران: سازمان بهزیستی. ۱۳۶۷.

۴- علیزاده، حمید. اختلالات زبان و گفتار در کودکان (ترجمه). تهران: انتشارات رشد. چاپ اول.

۱۳۷۳.

۵- کاکوجویباری. علی اصغر. زبان آموزی به ناشنویان. تهران: کوبه. ۱۳۷۲.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی و

با استفاده چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطة مهارتی انجام می‌شود.

پیش نیاز: رشد و تکامل گفتار و زبان

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با آسیب شناسی، ارزیابی و گفتار درمانی انواع زبان پریشی کودک و اختلال زبانی ویژه.

شرح درس: در این درس دانشجو آسیبهای زبانی، گفتاری، رفتاری، یادگیری، روانی و عصب شناختی در سندرمهای دوران رشد زبان شامل زبان پریشی کودک و آسیبهای زبانی ویژه را فرامی گیرد و با جنبه‌های مختلف درمان آنها آشنا می‌شود.

رئوس مطالب:

نظری (۱۷ ساعت):

۱- طبقه‌بندی سندرمهای زبانی دوران رشد شامل:

• آگنوزی شنیداری - کلامی.

• نقص معنایی - کاربردی.

• نقص واژگانی - نحوی.

• نقص واجی - نحوی.

• نقص برنامه‌ریزی واجی.

• دیس پراکسی گفتار در دوران رشد.

۲- زبان پریشی دوران رشد:

• تعریف

• علت شناسی

• تشخیص افتراقی زبان‌پریشی دوران رشد و سایر اختلالات (کم‌توانی ذهنی، فلج مغزی، افت شنوایی، اوتیسم، اختلالات عاطفی و آفازی اکتسابی در کودکان).

• مشخصات رفتاری و یادگیری.

• آسیب‌های درک زبان.

• آسیب‌های بیان زبان

• ارزیابی اختلالات زبانی و پیش‌آگهی

• روشهای مداخله و گفتار درمانی

۳- زبان‌پریشی اکتسابی در کودکان (ACA) شامل:

• تعریف

• علت‌شناسی، شیوع

• پیش‌آگهی

• روشهای ارزیابی

• نقش تیم توانبخشی در درمان کودک زبان‌پریش اکتسابی

• روشهای مداخله و گفتار درمانی

۴- سندرم لاندو-کلفنر (آفازی ناشی از تشنج) شامل:

• تعریف و مشخصات

• پیش‌آگهی

• آسیب‌های زبانی

• گفتار درمانی

۵- اختلال زبانی ویژه (SLI):

• تعریف

• شیوع

• عوامل ژنتیکی و ملاحظات علت شناختی

• گروه‌های SLI

• ویژگی‌های زبانی در SLI

• بررسی همرویدادی SLI و ADHD

• روش‌های مداخله و گفتار درمانی SLI

عملی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده از ارزیابی و گفتار درمانی کودکان مبتلا به زبان پریشی و اختلال زبانی ویژه.

۲- تهیه گزارش از ویژگی‌های جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی این گروه از بیماران.

۳- بررسی و گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان او و برعکس.

۴- اجرای عملی روش‌های ارزیابی و گفتار درمانی.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده و ارزیابی و طرح‌ریزی برنامه گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

1-Adams, Catherine; Brown, Betty Byers; and Edwards, Margaret. (1977).

Developmental disorders of language. London: Whurr publisher Ltd. Seco nd Edition.

2-Less, Janet; Urwin, Shelagh (1997). Children with language disorders. London:

Whurr publisher. Second Edition.

3-Bishop, Doroty V.M; Leonard, Laurence, B. (2000). Speech and language

impairments in children. London: Psychology Press.

4-Joshi, Rajni (2004), Language Disability, New Delhi: Sarup & Sons.

شیوه ارزیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای برای حیطة شناختی و با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطة مهارتی انجام می‌شود.

کد درس: ۲۷

نام درس: اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد

پیش نیاز: رشد و تکامل گفتار و زبان

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با اختلالات یادگیری خواندن و نوشتن و شیوه‌های ارزیابی و درمان افراد مبتلا به این اختلالات.

شرح درس: در این درس دانشجو با مفهوم اختلالات یادگیری و ویژگیهای گوناگون انواع اختلالات یادگیری آشنا می‌شود و از مبانی نظری تاثیر جنبه‌های مختلف رشد زبان بر خواندن و نوشتن آگاه می‌گردد و شیوه‌های مختلف ارزیابی و درمان انواع نابسامانیهای یادگیری ویژه شامل خواندن، نوشتن و ریاضیات را فرامی‌گیرد.

رئوس مطالب

نظری (۹ ساعت):

۱- تعریف اختلالات یادگیری.

۲- مروری اجمالی بر تقسیم‌بندی اختلالات یادگیری: اختلالات گفتار و زبان، اختلالات غیرگفتاری و اختلالات یادگیری ویژه (اختلالات آموزشی).

۳- تقسیم‌بندی انواع اختلالات یادگیری ویژه:

اختلال در خواندن - اختلال در نوشتن - اختلال در ریاضیات

۴- ویژگیهای کودکان مبتلا به اختلال در خواندن، نوشتن و ریاضیات.

۵- آشنایی با مراحل رشد و فرایندهای طبیعی خواندن، نوشتن و ریاضیات، پیش نیازهای خواندن و مدل‌های خواندن.

۶- معرفی دیدگاههای مختلف در مورد علل اختلالات یادگیری ویژه.

۷- ارزیابی اختلالات یادگیری ویژه:

الف) آزمونهای نوشتنی، ادراکی، زبانی، حرکتی.

ب) آزمونهای رسمی و غیررسمی خواندن و نوشتن.

۸- آشنایی با شیوه‌های درمان اختلالات یادگیری ویژه:

• روش‌های درمان اختلالات ادراک بینایی و شنوایی.

• گفتار درمانی.

• مشاوره آموزشی و خانوادگی.

درمانهای دیگر شامل روان‌درمانی، دارودرمانی و تغذیه درمانی.

عملی (۱۷ ساعت):

۱- مشاهده از ارزیابی و گفتار درمانی کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری ویژه.

۲- تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیمار.

۳- بررسی و تهیه گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان او و برعکس.

۴- اجرای عملی روشهای ارزیابی و گفتار درمان اختلال خواندن و نوشتن.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده و ارزیابی و طرح‌ریزی برنامه گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

1-Beberdge M., Conti Ramsden. G & Leudar I. (1987). Language & Communication in People with learning disabilities. London: Routledge Gaman Teancheng (2001). Emotional disorders & learning disabilities. Interaction & Intervention. USA: Corwin press.

2-Thompson (1995), Developmental Dyslexia, 3rd ed. London: Whurr.

3-Reid, Gavin (2003), Dyslexia, A Practitioner's Handbook, Wiley.

شیوه ارزیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای برای جنبه شناختی و با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی و شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

نام درس: ناروانی‌های گفتار

کد درس: ۲۸

پیش‌نیاز: رشد و تکامل گفتار و زبان

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی با گفتار روان و ناروان و علل ناروانی گفتار در کودکان و بزرگسالان و

شیوه‌های ارزیاب و گفتار درمانی آنها.

شرح درس: در این درس دانشجویان با گفتار روان و ناروان و علل ناروانی علل گفتار آشنا می‌شوند

و روشهای ارزیابی و درمان ناروانی گفتار را از دیدگاههای مختلف مورد بررسی قرار می‌دهند.

رتوس مطالب:

نظری (۳۴ ساعت):

۱- آشنایی با گفتار به عنوان پدیده خودکار.

۲- روانی گفتار و پارامترهای آن.

۳- تعریف انواع ناروانی‌های گفتار: لکنت، بریده‌گویی، دیزآرتری، آپراکسی، لکنت عصبی، پالی‌لیلیا،

لکنت حنجره‌ای، گفتار منقطع.

۴- ناروانی‌های طبیعی (فیزیولوژیک) گفتار در کودکان.

۵- تاریخچه لکنت

۶- علائم لکنت

۷- علل بروز لکنت از دیدگاه‌های مختلف: روانشناسی، زبان‌شناسی، و یادگیری.

۸- رفتارهای وابسته به لکنت (رفتارهای ثانویه)

۹- رفتارهای اجتنابی مربوط به لکنت.

۱۰- ارزیابی لکنت:

- شاخص‌های ناروانی
- طبقه‌بندی شدت لکنت
- ثبات و تطابق
- طرز تلقی و نگرش

۱۱- پیش‌آگهی لکنت در کودکان و بزرگسالان.

۱۲- پایه‌های درمان لکنت: تغییر نگرش، تغییر رفتار، تغییر گفتار.

۱۳- تقسیم‌بندی شیوه‌های گفتار درمانی در لکنت.

۱۴- شیوه‌های روان‌تر لکنت کردن: MIDVAS

۱۵- شیوه‌های روان‌تر صحبت کردن: کشیده‌گویی، مکث، روش آه، روش آهنگین، روش هجایی،

تاخیر در بازخورد شنیداری، روش جریان هوا.

۱۶- روش‌های درمانی غیر گفتار درمانی (روان‌درمانی، هیپنوتیزم، دارو درمانی).

۱۷- لکنت کودکان:

- برنامه‌ریزی گفتار درمانی
- مشاوره به خانواده
- انگیزش کودک
- گفتار درمانی غیر مستقیم
- گفتار درمانی مستقیم

۱۸- کاربرد برخی جنبه‌ها در گفتار درمانی لکنت بزرگسالان:

- تجزیه و تحلیل رفتار کلامی فرد لکنتی و چگونگی برخورد با آن
- روش‌های مختلف تغییر رفتار کلامی فرد لکنتی.

• نقش خود تحلیلی در درمان لکنت.

• روشهای مختلف مهار رفتارهای کلامی نامناسب فرد لکنتی.

۱۹- آسیب‌شناسی و علامت‌شناسی در سایر ناروانی‌های گفتار مثل: بریده‌گویی، دیزآرتری،

آپراکسی، لکنت عصبی، پالی لیلیا و گفتار منقطع.

۲۰- ارزیابی و شناخت جنبه‌های مختلف بریده‌گویی و تفاوت آن با لکنت

۲۱- گفتار درمانی افراد مبتلا به بریده‌گویی.

۲۲- روشهای شناسایی و تمیز سایر ناروانی‌های گفتار از لکنت و بریده‌گویی

۲۳- روشهای بهبود بخشیدن سایر ناروانی‌های گفتار.

منابع اصلی درس:

1-Fawcus, Margaret. (1992). Stuttering: From theory to practice London: Whurr Pub.

2-RustinLend & Will Boterill & Elain Kelman. (1998). Assessment & therapy for young dysfluent children: Family Interaction. London: Whurr Pub.

3-Curlee, Richard F. (1999). Stuttering and related disorders of fluency. New York: Thieme. Second Edition.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای برای جنبه شناختی،

و با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

پیش نیاز: بیماریهای اعصاب مربوط به گفتار

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با انواع زبان پریشی و روشهای ارزیابی و گفتار درمانی آنها.

شرح درس: در این درس دانشجویان با علل، انواع، ویژگیها، روشهای ارزیابی و درمان زبان پریشی اکتسابی و تاثیر زبان پریشی بر ابعاد مختلف زندگی شخص زبان پریش آشنا می‌شوند و می‌توانند بر پایه این آگاهی و شناخت در آینده افراد مبتلا به زبان پریشی را مورد ارزیابی و گفتار درمانی قرار دهند و مشاوره‌های لازم را نیز به خانواده بیمار ارائه نمایند.

رئوس مطالب:

نظری (۳۴ ساعت):

۱- تعریف زبان پریشی.

۱- تاریخچه زبان پریشی شناسی (Aphasiology).

۲- علل زبان پریشی و شالوده‌های نوروپاتولوژیک آن.

۳- انواع طبقه‌بندی زبان پریشی.

۴- انواع زبان پریشی شامل:

- زبان پریشی‌های اطراف شیار سیلیویوس: بروکا، ورنیکه و انتقالی.
- زبان پریشی‌های حاشیه‌ای: حرکتی ترانس کورتیکال، حسی ترانس کورتیکال و مختلط.
- زبان پریشی‌های زیر قشری: قدامی، خلفی، ماری و تالامیک و ...
- آفازیهای بدون جایگاه: آنومیک و گلوبال.

• الگسی و آگرافی و انواع آنها.

۵- سندرمهای مرتبط با زبان پریشی (آپراکسی گفتار، آنومی، آگنوزی).

۶- مشکلات عصبی - رفتاری مرتبط با زبان پریشی (همی پلژی و فلج بولبار کاذب، مشکلات حسی، نقص در میدان بینایی، غفلت، اختلالات حرکتی چشم، صرع، موتیسم، دیزارتری، لکنت اکتسابی، گفتار منقطع، پالی لیلیا، تیرگی شعور، آمنزی. سندرم گرتسمن، انواع آگنوزی، انواع آپراکسی)

۷- تاریخچه گیری در بیمار زبان پریش.

۸- تشخیص افتراقی در زبان پریش.

۹- ارزیابی و آزمونهای زبان پریشی.

۱۰- پیش آگهی در زبان پریش.

۱۱- بررسی دیدگاههای مختلف مربوط به زبان پریشی (روانی اجتماعی، عملکردی، سنتی، عصبی - روانی - شناختی، عصبی - زبانی - شناختی).

۱۲- گفتار درمانی زبان پریشی بروکا، ورنیکه، انتقالی، گلوبال. آنومیک، انواع ترانس کورتیکال، زیر قشری، آلکسی و آگرافی.

۱۳- ارزیابی و گفتار درمانی زبانی ناشی از آسیب نیمکرده راست.

۱۴- ارزیابی و گفتار درمانی نقایص ارتباطی ناشی از صدمات وارده به سر.

علمی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده، از ارزیابی و گفتار درمانی بزرگسالان مبتلا به زبان پریشی بروکا، ورنیکه، انتقالی، گلوبال، آنومیک، ترانس کورتیکال، زیرقشری، آلکسی و آگرافی.

۲- تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیمار.

۳- بررسی و تهیه گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان او و برعکس.

۴- اجرای عملی روشهای ارزیابی و گفتار درمانی.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده و ارزیابی و طرح ریزی برنامه گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

1-Chapey Roberta (2001). Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic disorders. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. Fourth Edition.

2-Spreen Otfried, Risser Anthony H. (2003). Aphasia. New York. Oxford university press.

3-Basso, Anna (2003). Aphasia and its therapy. New York: Oxford university press.

4-Darely Fredire L. (1982). Aphasia. Philadelphia: WB Saunders company.

5-Brook shire, Robert H (2003), Introduction to Neurogenic Communication Disorders. Mosby.

6-Sarno, Marta, Taylor. Acquired aphasia.

7-Benson Frank 91980). Aphasia, Alexia and Agraphia.

۸- پرکینز، ناتوانی های زبانی در بزرگسالان (درمان آفازی). (ترجمه سیدحسن خاموشی). تهران:

دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران. ۱۳۷۸.

شیوه ارزیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی و

با استفاده چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

نام درس: اختلالات صوت

کد درس: ۳۰

پیش نیاز: فیزیک صوت

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با آسیب شناسی، ارزیابی و شیوه‌های گفتار درمانی در درمان اختلالات صوت.

شرح درس: در این درس دانشجویان با انواع اختلالات صوت، علل آنها، همچنین شیوه ارزیابی و روشهای مختلف درمان این اختلالات آشنا می‌شوند و روشهای ارزیابی و گفتار درمانی را برای شناخت و بهبود بخشیدن به این اختلالات فرامی‌گیرند.

رئوس مطالب:

نظری (۳۴ ساعت):

۱- تعریف صوت.

۲- ویژگیهای صوت طبیعی.

۳- تحول صوت از نوزادی تا بزرگسالی.

۴- پارامترهای صوت.

۵- انواع اختلالات صوت:

الف) عضوی شامل: شاخی شدگی، ندول، پاپیلوما، زخم ناشی از تماس، لکه‌لکه شدگی، لارنژیت حاد و مزمن، پولیپ، سرطان حنجره، فلجی تارهای صوتی، اختلالات صوت در آسیبهای حرکتی گفتار، لارنجکتومی، بیماریهای مادرزادی و غیره.

ب) کارکردی شامل: بی‌صدایی عملکردی، پرکاری تار آواها، کمائی شدگی، دیسفونی اسپاتیک،

صدای زیر غیرطبیعی در مردان و زنان، صدای کاذب، صوت افراد مسن، آسیبهای صوت حرفه‌ای

۶- علل اختلالات صوت (کارکردی و عضوی).

۷- ارزیابی اختلالات صوت:

الف) ارزیابی بالینی (از طریق دیدن، شنیدن، حس کردن).

ب) ارزیابی آزمایشگاهی.

۸- گفتار درمانی در اختلالات صوت:

الف) اهداف گفتار درمانی.

ب) شیوه‌های گفتار درمانی.

ج) برنامه‌ریزی و اجرای گفتار درمانی.

۹- سایر روشهای درمان: جهت، روان درمانی، درمان دارویی، جراحی.

عملی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده از ارزیابی و گفتار درمانی اشخاص مبتلا به اختلالات جسمی و عملکردی صوت.

۲- تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیمار.

۳- بررسی و تهیه گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان او، و برعکس.

۴- اجرای عملی روشهای ارزیابی و گفتار درمانی.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده و ارزیابی و طرح‌ریزی برنامه گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

1-Coiton, Raymond & Casper, Jania K. (1996) Understanding voice problems. U.S.A:

Willkins pub.

2-Aronson Arnold E. (1990) Clinical voice disorders: An interdisciplinary approach.

Second edition. New York: Thieme pub.

3-Stemple J.C. (2000) Clinical voice pathology. U.S.A: Singular

4-Robins J.S.L. (1995). Diagnosis & Treatment of voice disorders. U.S.A: Thieme pub.

5-Murry M. (1994) Management of voice disorders. England chapman pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی، و با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

پیش‌نیاز: زبان‌شناسی و آواشناسی

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با آسیب‌شناسی، ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات آواشناختی و واج‌شناختی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با جنبه‌های آواشناختی و واج‌شناختی اختلالات گفتار آشنا می‌شوند، علل و عوامل هریک را می‌شناسند و روشهای گفتار درمانی آنها را فرامی‌گیرند.

رئوس مطالب:

نظری (۳۴ ساعت):

۱- تعریف تولید و جنبه‌های واج‌شناختی و آواشناختی آن.

۲- جنبه‌های حرکتی در گفتار و فعالیت‌های غیرگفتاری.

۳- ماهیت حرکت در تولید (اصالت نسبی، هماهنگی در تولید).

۴- بازخوردهای حسی در گفتار (مدل فرینکس).

۵- تمیز شنیداری.

۶- استریوگونوز دهانی.

۷- مهارت‌های حرکتی ظریف و دیادوکینزیس.

۸- رشد تولید (نظریه‌ها، معیارها و جنبه‌های واج‌شناختی و آواشناختی).

۹- آسیب‌شناسی اختلالات تولید:

• ناهنجاریهای ساختمانی

• اختلالات حسی-حرکتی: دیزارتری و انواع آن

• آپراکسی دوران رشد

• عقب ماندگی ذهنی

• آسیب شنوایی

• عوامل محیطی

۱۰- علائم اختلال در تولید

۱۱- شاخصهای تولید (تحریک پذیری و ثبات خطا)

۱۲- تفاوت اختلال آواشناختی و واج شناختی.

۱۳- ارزیابی:

• وضعیت عصبی حرکتی جسمی بیمار به طور کلی

• اندامهای گویایی (ساختمان، حس و حرکت)

• کارکرد زیرمجموعه های اختصاصی گفتار (تنفس، آواسازی، تشدید، تولید و نوای گفتار)

• آزمونهای تولید

۱۴- تجزیه و تحلیل یافته ها و تعیین ماهیت و شدت اختلال.

۱۵- روشهای گفتار درمانی اختلالات آواشناختی و واج شناختی (روش سنتی، کلمات کلیدی،

حسی حرکتی، متکی برمختصات ممیزه، جفت واج های متقابل، ارائه محرکهای جفت، متکی بروالدین)

۱۶- گفتار درمانی در آپراکسی گفتار در دوران رشد

۱۷- گفتار درمانی دیزآرتری

عملی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده از ارزیابی و گفتار درمانی اشخاص مبتلا به اختلالات آواشناختی و واج شناختی.

۲- تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیمار.

۳- بررسی و تهیه گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان او، و برعکس.

۴- اجرای عملی روشهای ارزیابی و گفتار درمانی.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده و ارزیابی و طرح ریزی برنامه گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

- 1-John P. Johnson. (1980). Nature and Treatment of Articulation Disorders. Springfield: Charles C. Thomas, C.
- 2-Vaughn, Gwenyth R. (1979). Speech Facilitation. Springfield: Thomas.
- 3-Hanson, Marvin L. (1938). Articulation. Philadelphia: W.B. Sanders.
- 4-Goda, Sidney. (1990). Articulation therapy and consonant Drill book. New York: Grune and Stratton.
- 5-McNeil, Malcom. (1997). Sensorimotor speech disorders. New York: Thieme pub.
- 6-Caruso, Anthony. J.S Straned. Edyth. (1999). Clinical management of motor speech disorders in children. New York: thieme pub.

شیوه ارزیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی و با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

نام درس: اختلال در تشدید

کد درس: ۳۲

پیش نیاز: بیماریهای گوش، گلو، بینی و حنجره

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با علل و ویژگیهای اختلال در تشدید گفتار و شیوه‌های ارزیابی و گفتار درمانی آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با تشدید طبیعی، اندامهای تشدیدکننده و ساز و کار آنها، با انواع مختلف اختلالات تشدید و شیوه‌های ارزیابی و گفتار درمانی آنها آشنا می‌شوند تا در آینده بتوانند افراد مبتلا به اختلالات تشدید را مورد ارزیابی و گفتار درمانی قرار دهند.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

۱- تعریف تشدید طبیعی

۲- اندامهای تشدید کننده: حنجره، دستگاه کامی - حلقی، زبان، لب‌ها، اندامها، سینوس‌ها و فکها.

۳- سازوکار اندامهای تشدید کننده.

۴- تعریف و طبقه‌بندی انواع اختلالات در تشدید: (کم خیشومی، پرخیشومی و بدون خیشومی).

۵- علل اختلال در تشدید:

الف) علل جسمی:

• شکاف کام همراه یا بدون شکاف لب و شکاف زیر مخاط.

• ناهنجاری‌های دندانی

• ناهنجاری‌های فکی - دهانی: Robin Syndrom, Vander wood

ب) علل حسی - حرکتی: دیزارتری، آپراکسی و آسیب‌دیدگی شنوایی

ج) علل روانی

د) علل یادگیری

۶- ویژگیهای گفتار و زبان افراد مبتلا به اختلال در تشدید

۷- تاثیر اختلال در تشدید بر جنبه‌های تحصیلی، اجتماعی، روانی و ارتباطی.

۸- ارزیابی اختلال در تشدید.

۹ - گفتار درمانی اختلال در تشدید.

۱۰ - سایر شیوه‌های درمان اختلال در تشدید (جراحی، تزریق تفلون و...)

عملی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده از ارزیابی و گفتار درمانی اشخاص مبتلا به اختلال در تشدید و ۲- تهیه گزارش از

ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیمار.

۳- بررسی و تهیه گزارش تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان او و برعکس.

۴- اجرای عملی روشهای ارزیابی و گفتار درمانی.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج مشاهده، ارزیابی و طرح ریزی برنامه و اجرای گفتار درمانی.

منابع اصلی درس:

1-Petersonn sally J, Fazalone and others. 2001 Cleft palate speech. London: Mosby

pub.

2-Aronson. 1990. Clinical Voice Disorders. London: Whurr pub.

3-Gurnwelt. 1993. Andlysing Cleft Palate Speech. London: Whurr pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی، و

با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطة مهارتی انجام می‌شود.

نام درس: اختلال بلع

کد درس: ۳۳

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با سازو کار بلع طبیعی و غیرطبیعی، ارزیابی و درمان آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان با سازو کار بلع طبیعی و غیرطبیعی و شیوه‌های مختلف

ارزیابی و درمان آن آشنا می‌شوند و روشهای بهبود بخشیدن به آن را با استفاده از دانش گفتار

درمانی فرامی‌گیرند.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت):

۱- تعریف بلع و مراحل آن (مرحله مقدماتی و دهانی، مرحله حلقی و مرحله مروی).

۲- تعریف اختلال در بلع

۳- علل اختلال در بلع

• مادرزادی: (فلج مغزی، تنگی پیلور).

• اکتسابی: (سکته‌های مغزی و بیماریهای پیشرونده مغزی ...)

۴- ارزیابی بلع غیرطبیعی:

• شناسایی عوامل محیطی و روانشناختی.

• مشاهده و بررسی وضعیت کلی بیمار (Posture)

• معاینه، گردن و دهان

• معاینه عملکرد حنجره

• معاینه بالینی عمل بلع

• معاینه ابزار ی بلع (فلورسکوپی، سونوگرافی)

۵-انواع درمان بلع غیرطبیعی:

• درمان دارویی

• درمان جراحی

• استفاده از پروتز

• کار درمانی

• گفتار درمانی

منابع اصلی درس:

1-Caruso & ... 1999 Clinical management of motor speech disorders in children.

thieme.

2-Owens, Roberta Jr. & ... 2000 Communication disorders, Alife span perspective.

Boston Allyn & Bacon pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی، و

با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

نام درس: تشخیص افتراقی در اختلالات گفتار و زبان   کد درس: ۳۴

پیش نیاز: نابسامانیهای گفتار و زبان در عقب ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد، نابسامانیهای گفتار و زبان در آسیب دیدگی شنوایی، نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد، اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد، ناروانیهای گفتار، زبان پریشی بزرگسال، اختلالات صوت، اختلالات واج شناختی و آواشناختی، اختلال در تشدید.

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی):

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: شناسایی و تمیز ماهیت و نشانه‌ها در انواع گوناگون گفتار و زبان.

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن آشنایی با ویژگیهای هر یک از انواع اختلالات گفتار و زبان با وجوه اشتراک و افتراق آنها آشنا می‌شود تا بتواند بین دو یا چند اختلال مشابه تمایز قائل شود.

رئوس مطالب:

نظری (۱۷ ساعت):

۱- شناسایی و تمیز انواع اختلالات واج شناختی و آواشناختی ناشی از:

الف) افت شنوایی   ب) کم توانی ذهنی

ج) اختلالات عصب شناختی (عصبی-عضلانی، حسی-عصبی)   د- نقصهای ساختمانی

۲- شناسایی و تمیز انواع ناروانیهای گفتار

الف) لکنت   ب) کلاترینگ   ج) دیس آرتری

د) ناروانیهای ناشی از اختلالات عصب شناختی.   ه) آپراکسی گفتار

۳- شناسایی و تمیز انواع اختلالات صوت:

الف) اختلالات عضوی (در کودکان و بزرگسالان)

ب) اختلالات کارکردی (در کودکان و بزرگسالان)

۴-شناسایی و تمیز انواع اختلالات زبان:

الف) اختلالات زبان در دوران رشد در بیماران مبتلا به اوتیسم، ناتوانی ذهنی، افت شنوایی، زبان پریشی در کودکان، فلج مغزی، اختلال زبانی ویژه (SLI) و ناتوانیهای یادگیری ویژه.

ب) اختلالات زبانی اکتسابی در بیماران مبتلا به بیماریهای پیشرونده مغزی (دمانس، آنسفالوپاتی، آلزایمر) و زبان پریشی بزرگسالان.

عملی (۳۴ ساعت):

۱-مشاهده از ارزیابی اشخاص مبتلا به انواع اختلالات گفتار و زبان.

۲-تهیه گزارش از ویژگیهای جسمی، حرکتی، رفتاری، شناختی، گفتاری و زبانی بیمار.

۳-مقایسه علائم و نشانههای اختلالات مختلف و تمیز وجوه اشتراک و تفاوت در آنها.

۴-اجرای روشهای ارزیابی، تجزیه و تحلیل و تفسیر نتایج.

منابع اصلی درس:

- 1-Adams, C., Brown, B.B., & Edwards, M (1999) Developmental disorders of language. London: Whurr publishers.
- 2-Beech, J.R., Harding, L., & Hilton Jones, D. (Eds) (1993) Assessment in speech and language therapy. London: Routledge.
- 3-Bernstein, D.K., & Tigerman, E (1991) Language and communication disorders in children. New York: Maxwell Maxmillon.
- 4-Darby, F.L., & Spriesterbach, D.C (1978) Diagnostic methods in speech pathology. New York: Harper & Row.
- 5-Haynes, William O., Pindzola, Rebekah H. (2004), Diagnosis and Evaluation in

speech pathology, Boston: Pearson.

6-Haynes, W.O. & Pindzola, R.H (1998) diagnosis and evaluation in speech pathology. Boston: Allyn & Bacon.

7-Murdoch, B.E (1990) Acquired speech and language disorders: A neuroanatomical and functional approach. London: Chapman & Hall.

8-Pual, R. (1995) Language disorders from infancy through adolescence: Assessment and intervention. St. Louis: Mosby.

9-Shipley, K.g & McAfee, J.G (1992) communication disorders: An assessment manual. London: chapman & Hall.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای جنبه شناختی، و با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با نقش مدیریت در برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری، نظارت و حسن اجرای امور در گفتار درمانی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم، اهداف و نقش مدیریت در اداره امور، ویژگیهای مدیر و افراد تحت مدیریت او و چگونگی برنامه‌ریزی و کنترل برنامه‌ها در دستیابی به اهداف موردنظر آشنا می‌شوند تا بتوانند جلسات ارزیابی و گفتار درمانی مراجع خود را با مدیریت صحیح و علمی و به نحو شایسته اداره کنند.

رئوس مطالب:

نظری (۱۷ ساعت):

۱- تعریف مدیریت و دیدگاههای مربوطه.

۲- فرآیند مدیریت: برنامه‌ریزی، سازماندهی، انگیزش و کنترل.

۳- مهارت‌های مدیر: فنی، انسانی و ادراکی.

۴- راه‌های افزایش مهارت‌های مدیر.

۵- سبک‌های مدیریت و نظریه‌های مربوط به آن.

۶- کارآیی و اثربخشی.

۷- تصمیم‌گیری و اجرای تصمیم.

۸- انگیزش، رفتار و تعامل سالم.

۹- برنامه‌ریزی در گفتار درمانی:

- تعیین اهداف بلند مدت، کوتاه مدت و خرده اهداف.
- ملاکهای تعیین هدف.
- تناسب شیوه‌ها با اهداف.

۱۰- سازماندهی در گفتار درمانی:

الف) نیروی انسانی:

- مراجع
- خانواده
- همکاران
- متخصصان

ب) ویژگیهای محیط کار

- ساختمان
- لوازم و تجهیزات

۱۱- نقش رهبری و انگیزش در گفتار درمانی.

۱۲- بازبینی و نظارت مستمر در گفتار درمانی.

۱۳- توصیه‌ها و ملاحظات شغلی:

- نحوه ارتباط با همکاران.
- نحوه ارتباط با سایر متخصصان.
- اخلاق حرفه‌ای.

منابع اصلی درس:

1-Albers, Henry H. (1974). Principles of management A modern approach. New

York: John Wiley & Sons, Inc. Fourth edition.

2-Landis, Keith; Vander Woude, Judith & Jongsma, Arthur, E. (2004), The Speech-Language Pathology Treatment Planner, Wiley.

3-Shelagh, Brumfitt (2004), Innovation in Professional Education for Speech and Language Therapy, London: Whurr.

4-Bowditch Huse. (1973). Behavior in organizations. London: Addison Wesley publishing company.

۵-طوسی، محمدعلی و همکاران. اصول مدیریت (ترجمه). تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی. چاپ دوم. (۱۳۷۲).

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای برای حیطة شناختی انجام می‌شود.

نام درس: طرح و پژوهش

کد درس: ۳۶

پیش نیاز: آمار و پژوهش مقدماتی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس: کسب توانایی در پیدا کردن پاسخ مناسب برای پرسشهای مربوط به جنبه‌های مختلف گفتار و زبان با استفاده از روشهای پژوهشی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با منابع علمی- پژوهشی رشته و نحوه جستجو و جمع‌آوری اطلاعات مربوط آشنا می‌شوند و با نوشتن و اجرای آزمایشی طرح پژوهشی توانایی لازم را به دست می‌آورند تا در آینده بتوانند با استفاده از شیوه‌های علمی و پژوهشی برای پرسشهای خود پاسخ مناسبی بیابند.

رئوس مطالب (۶۸ ساعت):

۱- آشنایی با منابع علمی پژوهشی گفتار درمانی و آسیب‌شناسی گفتار و زبان مانند مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی داخل و خارج، مجلات، اینترنت و مجلات الکترونیکی.

۲- آشنایی با راهکارهای جمع‌آوری اطلاعات و شیوه دسته‌بندی و نحوه استفاده از آنها در گزارشهای علمی.

۳- آشنایی با شیوه‌های آگاهی از نیازهای جامعه به ویژه در مورد اختلالات گفتار و زبان.

۴- انتخاب موضوع پژوهشی برای بررسی جنبه‌ای از مطالب مربوط به گفتار و زبان.

۵- مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات درباره موضوع پژوهش.

۶- نوشتن یک طرح پژوهشی.

۷- تدوین پرسشنامه متناسب با اهداف طرح پژوهشی.

۸- اجرای آموزشی و آزمایشی طرح پژوهشی (pilot study).

۹- دسته‌بندی و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روشهای آماری.

۱۰- تهیه گزارش پایانی طرح شامل بیان مسئله، روش کار، اهداف، متغیرها، فرضیات و سوالات،

جنبه‌های اخلاقی در پژوهش، نتایج، بحث و نتیجه‌گیری.

۱۱- آشنایی با نقش پژوهش در تکامل علمی و آگاهی از اهمیت و نحوه انتشار دستاوردهای

پژوهشی.

۱۲- تهیه مقاله پژوهشی و ارسال به نشریات علمی.

برای فراهم کردن زمینه دستیابی به هدف درس و امکان اجرای تمامی موارد مطرح شده در رئوس

مطالب، دانشجویان به گروههای چند نفره تقسیم خواهند شد تا به طور عملی به فعالیت گروهی

بپردازند و همکاری و مشارکت گروهی را تجربه کنند و فراگیرند.

منابع اصلی درس:

1-Hviley sb, comings sr. (1988) Designing clinical research, London: Williams & wikins.

2-lencins s, prico cj, strakr L. (1988) The researching therapist: A practical gvide ti planning, performing and communicating research. New York: Churchill livingstone.

۳- لامعی، ابوالفتح. روش تحقیق کاربردی راهنمای تهیه پیشنهاد طرح تحقیقاتی در علوم پزشکی،

تهران: موسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده. نشر. طیب. ۱۳۷۹.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان براساس فعالیتهای طی ترم و بررسی گزارش نهایی و ارائه شفاهی مطالب

مربوط و با استفاده از چک لیست انجام می‌شود.

نام درس: کارآموزی بالینی در عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد (۱) کد درس: ۳۷

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد.

شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی افراد کم‌توان ذهنی و سندرمهای نافذ رشد را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا در آینده بتواند به‌طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از کودکان بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

- 1-Lewis & ... (1989)- Language therapy London: Whurr.
- 2-Baker (1989) Language testing. Edward Arnold.
- 3-Crowe (1997). Applications of Counseling in Speech & Language Pathology.
Williams And Wilkins.
- 4-Rondal, Jean A. Buckley, Sue (2003) Speech & Language Intervention in Down
Syndrome London: Whurr.
- 5-Joshi: Rojni joshi, sarup & sons. (2004). Language disability of children. 2004.
India: New Dehli.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به آسیب دیدگی شنوایی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به آسیب دیدگی شنوایی را فرامی‌گیرند، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا در آینده بتواند به طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از افراد بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

- 1-Keith & ... (1989). Speech practice Manual Mayo function.
- 2-Crowe. (1997). Applications of counseling in sp. & lan. Pathology. Williams & Wilkins.
- 3-Cooper (1991). Cochlear Implants. London: Whurr.
- 4-Nevin, Ellen & patricia M. chute. (1996). Children with cochlear Implants. London: singular pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

نام درس: کارآموزی بالینی در نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد(۱) کد درس: ۳۹

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به زبان پریشی کودک و اختلالات زبانی ویژه.

شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی کودکان مبتلا به زبان پریشی و اختلالات زبانی ویژه را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا در آینده بتواند به طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از افراد بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

- 1-Chiat & ... (1997). Language Disorders In Children & Adults London: Whurr.
- 2-Lewis & ... (1989), Language Therapy London: Whurr.
- 3-Crowe (1997), Applications of Counselling In Sp & Low Pathology- Baltimore: Williams & Wilkins.
- 4-Josh; Rajni & SARUP & Scans (2004). Language Disability of children. India: New Delhi.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

نام درس: کار آموزشی بالینی در اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد (۱) کد درس: ۴۰

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کار آموزشی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و بهبود بخشیدن به اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد.

شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و بهبود بخشیدن به اختلالات خواند و نوشتن در دوران رشد را فرامی‌گیرد و سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند مربوط را انجام می‌دهد تا توانایی لازم را برای انجام مستقل آن به دست آورد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

- 1-Chiat & ... (1997). Language Disorders In Children & Adults London: Whurr.
- 2-Thompson, (1995). Developmental Dyslexia, London: Whurr.
- 3-Kieth ... (1989). Speech Practice Manual Mayotunction.
- 4-Crowe (1997). Application of Counseling In Sp & Lan. Pathology Baltimore-Williams And Wilkins.
- 5-Reid Gavin. (1988). Dyslexia, A practitioner's hand book. Wiley pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

نام درس: کارآموزی بالینی در ناروانی‌های گفتار (۱) کد درس: ۴۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به ناروانی‌های گفتار.

شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به ناروانی‌های گفتار را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا درآئیده بتواند به طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از افراد بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

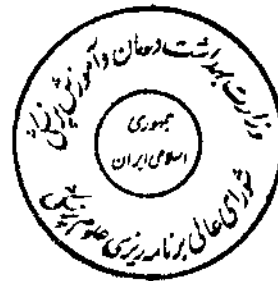
1-Rustin & ... (1995). The management of stuttering in Adolescence, 1995. London:

Whurr.

2-Myers & ... (1992). Cluttering. Far communications Kibworth.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی بزرگسالان مبتلا به انواع زبان پریشی. شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی بزرگسالان مبتلا به انواع زبان پریشی را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا درآئیده بتواند به طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از افراد بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست درحین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

1-Worrall (2000). Neurogenic Communication Disorders In Children & Adults
Thieme.

2-Chapey, Roberta (2001). Language Intervention Strategies in Aphasia and Related
Neurogenic Communication Disorders, Philadelphia: Lippincott pub.

3-Crowe (1007) Applications of Counseling In Sp & lan Pathology Baltimore:
Williams & Wilkins.

شیوه ارزیابی:

ارزیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلالات صوت (۱)

کد درس: ۴۳

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به اختلالات صوت.

شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به اختلالات صوت را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا درآئیده بتواند به طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از افراد بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

- 1-Darly. (1981). Speech Evaluation in Medicine, Grune & Stratton.
- 2-Colton & ... (1996). Understanding Voice Problems, 1996. Baltimore: Williams & Wilkins.
- 3-Harris & ... (1998). The Voice Clinice Handbook, London: Whurr.
- 4-Edels. (1983). Laryngectomy, Croom Helm.

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلالات واج‌شناختی و آواشناختی (۱) کد درس: ۴۴

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به اختلالات آواشناختی و واج‌شناختی.

شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به اختلالات آواشناختی و واج‌شناختی را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا درآئیده بتواند به طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از افراد بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

1-Keith ... (1989). Speech practice Manual,. Mayotunction.

2-Bernthal John E.B Nicholas W.Bankson. (1998). Articulation & Phonological Disorders. Boston: Allyn & Bacon.

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلال در تشدید (۱) کد درس: ۴۵

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به اختلال تشدید.

شرح درس: در این درس دانشجو با فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به اختلال تشدید را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی و گفتار درمانی را انجام می‌دهد تا درآینده بتواند به طور مستقل به ارزیابی و گفتار درمانی این گروه از افراد بپردازد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

1-Peterson sally J, Fazlone & other. (2001). Cleft palate speech. London. Mosby pub.

2-Gurnwelt. (2000). Analysing Cleft palate speech. London: Whurr pub.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

کد درس: ۴۶

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلال بلع (۱)

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: کسب مهارت در ارزیابی و بهبود بخشیدن به اختلال در بلع.

شرح درس: در این درس دانشجو با مشاهده‌ی فعالیت بالینی سرپرست، چگونگی انجام ارزیابی و برنامه‌ریزی و اجرای روشها در مورد بهبود بخشیدن به اختلال در بلع را فرامی‌گیرد، سپس با حضور و نظارت مستقیم سرپرست روند ارزیابی، برنامه‌ریزی و اجرای روشها را انجام می‌دهد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

- ۱- مشاهده مستقیم کار سرپرست در حین انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی.
- ۲- مشاهده مستقیم کار سرپرست در نوشتن و اجرای برنامه هر جلسه و آموزش به خانواده بیمار.
- ۳- انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات و برنامه‌ریزی توسط دانشجو و با نظارت سرپرست.
- ۴- بحث و بررسی و تبادل نظر سرپرست و دانشجو در مورد انجام مصاحبه، ارزیابی، ثبت اطلاعات، برنامه‌ریزی و اجرای آن.
- ۵- اجرای عملی روشها و بررسی تغییرات.
- ۶- ثبت اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- طرح‌ریزی و اجرای برنامه.
- ۸- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده بیمار.

منابع اصلی درس:

1-Caruso & ... (1999). Clinical Management of Motor Speech Disorders in Children, Thieme.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی در حیطه مهارتی با استفاده از چک لیست و یا نمونه کار انجام می‌شود.

نام درس: کارآموزی بالینی در عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذرشد (۲) کد درس: ۴۷

پیش‌نیاز: کارآموزی بالینی در عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذرشد (۱)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجو در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذرشد.

شرح درس: در این درس دانشجو با نظارت سرپرست به طور مستقل اختلالات گفتار و زبان افراد مبتلا به عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذرشد را ارزیابی و گفتار درمانی می‌نماید تا مهارت لازم را بدست آورد.

رئوس مطالب (۱۰۲ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان‌روز.
۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.
۳- ارزیابی و اختلالات گفتار و زبان افراد مبتلا به عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذرشد و تعیین توانایی‌ها و ناتوانی‌ها.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش‌آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

1-Keith (1984) Speech and language rehabilitation the Interstate printers & publishers, Inc.

2-Rondal, Jean A. & Buckley, Sue (2003), Speech & Language Intervention Down Syndrons, London: Whurr.

3-Keith & ... (1989) Speech Practice Manual- Mayofuction.

۴- ماهر، فرهاد (مترجم)، رابینسون و رابینسون (مولفان)، کودک عقب مانده ذهنی. مشهد: انتشارات آستان قدس.

شیوه ارزیابی:

۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.

۲- ارزیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.

۳- ارزیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی بیمار با استفاده از آزمونهای ارزیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.

۴- پایینترین نمره قابل قبول ۱۲ می باشد.

کد درس: ۴۸

نام درس: کارآموزی بالینی در آسیب‌دیدگی شنوایی (۲)

پیش‌نیاز: کارآموزی بالینی در آسیب‌دیدگی شنوایی (۱)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجو در ارزیابی و گفتار درمانی کودکان و بزرگسالان مبتلا به آسیب‌دیدگی شنوایی.

شرح درس: در این درس دانشجو با نظارت سرپرست به طور مستقل کودکان و بزرگسالان مبتلا به آسیب‌دیدگی شنوایی را ارزیابی و گفتار درمانی می‌نماید تا مهارت لازم را بدست آورد.
رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی و اختلالات گفتار و زبان افراد مبتلا به عقب‌ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد و تعیین توانایی‌ها و ناتوانی‌ها.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش‌آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

1-Nevin, Ellen & Chute, patriciam 1996 children with cochlear Implants. London: singular pub.

۲-فرهادی، محمد و دیگران. توان بخشی شنیداری. تهران: انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی. ۱۳۷۳.

شیوه ارزشیابی:

- ۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.
- ۲- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.
- ۳- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی یک بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.
- ۴- پایینترین نمره قابل قبول ۱۲ می باشد.

نام درس: کارآموزی بالینی در نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد (۲) کد درس: ۴۹

پیش نیاز: کارآموزی بالینی در نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد (۱)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجو در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به نابسامانیهای زبانی ویژه در دوران رشد.

شرح درس: در این درس دانشجو با نظارت سرپرست به طور مستقل افراد مبتلا به زبان پریشی کودک و اختلالات ویژه زبان را ارزیابی و گفتار درمانی می‌نماید تا مهارت لازم را بدست آورد.
رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی و اختلالات گفتار و زبان در دوران رشد.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرحریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

- 1-Joshi Rajni & sarupe & sons. Langage disability of children. India: New Delhi.
- 2-Bishop, Dorothy VM & Laurence B. 2000. Speech & Language impairments in children. Psychology press.

شیوه ارزشیابی:

- ۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.
- ۲- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.
- ۳- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.
- ۴- پایین‌ترین نمره قابل قبول ۱۲ می‌باشد.

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد (۲) کد درس: ۵۰

پیش نیاز: کارورزی بالینی در اختلالات خواندن و نوشتن در دوران رشد (۱)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجو در ارزیابی و بهبود بخشیدن به اختلالات خواندن و نوشتن دوران رشد.

شرح درس: در این درس دانشجو با نظارت سرپرست به طور مستقل اختلالات خواندن و نوشتن دوران رشد را ارزیابی می‌نماید و روشهای بهبود بخشیدن به آن را اجرا می‌کند تا مهارت لازم را به دست آورد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.
۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.
۳- ارزیابی و اختلالات گفتار و زبان افراد مبتلا به عقب ماندگی ذهنی و سندرمهای نافذ رشد و تعیین توانایی‌ها و ناتوانی‌ها.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

- 1-Bloom field & ... 1997. Overcoming dyslexia (A practical hand book). London, Whurr.
- 2-Beveridge, M & ... 1987. language & Communcation in people with learning disabilities. London: Routledge.

شیوه ارزشیابی:

- ۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.
- ۲- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.
- ۳- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.
- ۴- پایینترین نمره قابل قبول ۱۲ می باشد.

کد درس: ۵۱

نام درس: کارآموزی بالینی در ناروانی‌های گفتار (۲)

پیش‌نیاز: کارآموزی بالینی در ناروانی‌های گفتار (۱)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجویان در ارزیابی و گفتار درمانی افراد مبتلا به ناروانی گفتار.

شرح درس: در این درس دانشجویان با نظارت سرپرست به طور مستقل افراد مبتلا به ناروانی‌های گفتار را ارزیابی و گفتار درمانی می‌نمایند تا مهارت لازم را بدست آورند.

رتبوس مطالب (۱۰۲ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی اختلالات روانی گفتار.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش‌آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

- 1-Ham. Stuttering prevention (A clinical method).
- 2-Levy. (1987). Stuttering therapies: practical approach. Croom Helm.
- 3-Myers. Cluttering. 1992. Far communication. Kibwroth pub.

شیوه ارزشیابی:

- ۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.
- ۲- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.
- ۳- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.
- ۴- پایین‌ترین نمره قابل قبول ۱۲ می‌باشد.

نام درس: کارآموزی بالینی در زبان پریشی بزرگسال (۲) کد درس: ۵۲

پیش نیاز: کارآموزی بالینی در زبان پریشی بزرگسال (۱)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجوی در ارزیابی و گفتار درمانی در بزرگسالان زبان پریش.

شرح درس: در این درس دانشجوی با نظارت سرپرست به طور مستقل بزرگسالان مبتلا به زبان پریشی را ارزیابی و گفتار درمانی می نماید تا مهارت لازم را بدست آورد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی بزرگسالان مبتلا به زبان پریشی.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه ریزی.

۵- تعیین پیش آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

1-Chapey Roberta. (2001). Language intervention strategies, in aphasia and related neurogenic disorders. Philadelphia: lippincott Williams & wilkins, Fourth edition.

2-Darely Fredric L. (1982). Aphasia & its therapy. New York: oxford university press.

شیوه ارزشیابی:

۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.

۲- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.

۳- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.

۴- پایین‌ترین نمره قابل قبول ۱۲ می‌باشد.

کد درس: ۵۳

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلالات صوت (۲)

پیش نیاز: کارآموزی بالینی در اختلالات صوت (۱)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجو در ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات صوت.

شرح درس: در این درس دانشجو با نظارت سرپرست به طور مستقل اختلال صوت افراد مبتلا را

ارزیابی و گفتار درمانی می‌نماید تا مهارت لازم را بدست آورد.

رئوس مطالب (۱۰۲ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی اشخاص مبتلا به اختلال در صوت.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

1-Stemple J.C. (2000) Clinical voice therapy. USA: thieme pub.

2-Coton & ... (1996). Understanding Voice problem. Williams & Wilkins.

شیوه ارزشیابی:

۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.

۲- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.

۳- ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی

بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.

۴- پایین‌ترین نمره قابل قبول ۱۲ می‌باشد.

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلالات واج‌شناختی و آواشناختی (۲) کد درس: ۵۴

پیش‌نیاز: کارآموزی بالینی در اختلالات واج‌شناختی و آواشناختی (۱)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجو در ارزیابی و گفتار درمانی اختلالات آواشناختی و واج‌شناختی.

شرح درس: در این درس دانشجو با نظارت سرپرست به طور مستقل اختلالات آواشناختی و واج‌شناختی را ارزیابی و گفتار درمانی می‌کند تا مهارت لازم را بدست آورد.

رئوس مطالب (۱۰۲ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی بزرگسالان مبتلا به اختلالات آواشناختی و واج‌شناختی.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش‌آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

- 1-Ingram, Phonological Disability in childre, London: Whurr.
- 2-Vaughn & ... (1979). Speech Facilitation charles Thomas.
- 3-Caruso & ... (1999). Clinical Management of Motor Speech Disorders in Children, USA: thieme.
- 4-Duffy 1995. Motor Speech Disorders, London, Mosby.

شیوه ارزشیابی:

- ۱- داشتن کفایت کارورزی در آزای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.
- ۲- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.
- ۳- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.
- ۴- پایینترین نمره قابل قبول ۱۲ می باشد.

کد درس: ۵۵

نام درس: کارآموزی بالینی در اختلال در تشدید (۲)

پیش نیاز: کارآموزی بالینی در اختلال در تشدید (۱)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجویان در ارزیابی و گفتار درمانی اختلال در تشدید.

شرح درس: در این درس دانشجویان با نظارت سرپرست به طور مستقل افراد مبتلا به اختلال در

تشدید را ارزیابی و گفتار درمانی می‌کند تا مهارت لازم را بدست آورد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی اشخاص مبتلا به اختلال در تشدید.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

1-Peterson sally J, Fazlone & others. 2001. Cleft palate to speech. London: Mosby pub.

2-Aronson. 1990. Clinical voice disorders. London: Whurr pub.

شیوه ارزشیابی:

۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.

۲- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.

۳- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی

بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.

۴- پایین ترین نمره قابل قبول ۱۲ می باشد.

پیش نیاز: کارآموزی بالینی در اختلال بلع (۱)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس: افزایش مهارت و تجربه دانشجویان در ارزیابی و بهبود بخشیدن به اختلال بلع. شرح درس: در این درس دانشجویان با نظارت سرپرست به طور مستقل اختلال در بلع افراد مبتلا را ارزیابی می‌کنند و روشهای بهبود بخشیدن به آن را اجرا می‌نمایند تا مهارت لازم را بدست آورد.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱- شرکت در جلسه تبادل نظر صبحگاهی با حضور سرپرست جهت ارائه برنامه مربوط به همان روز.

۲- کسب اطلاعات از بیمار، تشکیل پرونده، توصیف روند اجرای برنامه و ارائه نتیجه پایانی آن.

۳- ارزیابی بزرگسالان مبتلا به اختلال در بلع.

۴- بازبینی و در صورت لزوم تجدیدنظر در روند ارزیابی و برنامه‌ریزی.

۵- تعیین پیش‌آگهی و عوامل مثبت و منفی موثر بر آن.

۶- بررسی و شناسایی تاثیر اختلال بر بیمار، خانواده و اطرافیان و برعکس.

۷- آموزش و مشاوره به اعضای خانواده برای نحوه ارتباط با بیمار و همکاری با درمانگر.

۸- شناسایی نیازهای بیمار و خانواده او و ارجاع مناسب آنها به سایر متخصصین.

۹- طرح‌ریزی برنامه و اجرای روشها و بررسی و گزارش نتایج حاصل از آن.

۱۰- همکاری و هماهنگی با سایر متخصصین در کار گروهی برای ارزیابی و درمان بیماران.

منابع اصلی درس:

1-Varuso & ... (1999). Clinical Management if Motor Speech Disorders in Children,
thieme.

2-Duffy. 1995 Motor Speech Disorders London: Mosby.

شیوه ارزشیابی:

۱- داشتن کفایت کارورزی در ازای هر واحد حداقل به مدت ۳۵ ساعت با تایید سرپرست.

۲- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط سرپرست با استفاده از چک لیست.

۳- ارزشیابی مهارتهای بالینی دانشجو توسط گروه داوران در پایان دوره، به صورت کار بالینی روی

بیمار با استفاده از آزمونهای ارزشیابی مهارت مانند آسکی و چک لیست.

۴- پایین ترین نمره قابل قبول ۱۲ می باشد.

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی نظری روان‌شناسی یادگیری و عوامل موثر بر آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان با یادگیری، انواع آن، عوامل موثر بر آن، نظریه‌ها و دیدگاه‌های مختلف یادگیری و موانع آن آشنا می‌شوند تا بتوانند در فعالیتهای بالینی نقش یادگیری را در آموزش و کنترل رفتار افراد دارای اختلالات گفتار و زبان در نظر داشته باشند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- تعریف یادگیری و تاریخچه مطالعه آن.

۲- اهمیت یادگیری و نظریه‌های مربوطه.

۳- عوامل موثر بر یادگیری.

۴- انواع یادگیری: شرطی، ابزار و ...

۵- یادگیری از طریق بینش، بصیرت، تکرار، تمرین، مشاهده و تقلید، یادگیری اکتشافی، شناختی و نهفته.

۶- روشهای کاربرد انواع یادگیری.

۷- انواع حافظه، مراحل حافظه، روشهای نگهداری، تقویت و تربیت حافظه و عوامل و موانع تضعیف حافظه.

۸- چگونگی ارتباط مطلوب و تقویت نیروی ارتباط.

۹- تداعی و عوامل موثر بر آن، به یادسپاری و راهبردهای آن.

۱۰- یادآوری و فراموشی.

۱۱- مطالعه، یادگیری و راهبردهای آن.

۱۲- کاربرد مهارت‌های یادگیری بر اساس نیازها.

۱۳- موقعیت‌های یادگیری ساده و پیچیده.

۱۴- شناخت و فراشناخت در یادگیری.

۱۵- مباحث مربوط به اختلالات یادگیری، تشخیص و ابعاد ناتوانی‌های یادگیری.

۱۶- مشکلات یادگیری در کودکان دارای اختلالات گفتاری.

منابع اصلی درس:

۱- پارسا، محمد. روان‌شناسی یادگیری بر بنیاد نظریه‌ها. تهران: انتشارات بعثت. ۱۳۷۰.

۲- براهنی، محمدنقی. روان‌شناسی یادگیری. ترجمه. تهران: نشر رضا. ۱۳۶۳.

۳- سیف، علی اکبر. شرایط یادگیری. ترجمه. تهران: انتشارات رشد. ۱۳۶۸.

4-Catania, Charles A. (1992). Learning. London: Prentice Hall.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای

انجام می‌شود.

نام درس: بازی درمانی

کد درس: ۵۸

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با بازی درمانی و چگونگی اجرای آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان با بازی درمانی، اهداف، انواع و شیوه اجرای آن آشنا می‌شوند و از تاثیر بازی درمانی بر جنبه‌های مختلف ارتباطی، عاطفی، روانی و ذهنی کودک آگاهی می‌یابند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- تعریف بازی درمانی و اهداف آن.

۲- انواع بازی درمانی.

۳- ابزار و وسایل بازی درمانی.

۴- اصول بازی درمانی.

۵- محیط بازی درمانی.

۶- بازی درمانی غیرمستقیم (بدون رهبری) و شرکت کنندگان.

۷- بازی درمانی مستقیم.

۸- ایجاد ارتباط.

۹- پذیرش کودک.

۱۰- ایجاد آزادی عمل برای کودک.

۱۱- شناخت احساسات کودک و بازتاب آن.

۱۲- حفظ احترام کودک.

۱۳- رهبری توسط کودک.

۱۴- عدم شتاب در درمان.

۱۵- ارزش محدودیت‌ها.

۱۶- کاربرد بازی درمانی در آموزش کودکان مبتلا به اختلالات گفتار و زبان.

۱۷- بازی درمانی گروهی.

۱۸- بازی درمانی فردی.

۱۹- بازی درمانی گروهی و فردی (به طور مرکب).

۲۰- بازی درمانی کودکان دچار معلولیت.

منابع اصلی درس:

1- Boyd webb, Nancy. (1997) Play Therapy with children in Crisis. New York: The guilford press.

۲- اکسلین، ویرجینیامام. بازی درمانی (ترجمه احمد حجاران). تهران: انتشارات کیهان. چاپ دوم. ۱۳۶۹.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با نقش، اهمیت و راهکارهای غربالگری در جمعیت‌های مختلف به منظور بررسی سلامت گفتار و زبان و اقدام به موقع برای بهداشت، پیشگیری و گفتار درمانی اختلالات آنها.

شرح درس: دانشجویان با غربالگری و اهمیت آن و شیوه‌های تشخیص به موقع اختلالات گفتار و زبان در جامعه و نقش کارشناس گفتار درمانی در بیماریابی و هدایت بیماران، خانواده‌ها و افراد جامعه آگاه می‌شود و در این زمینه توانایی لازم را برای انجام وظیفه حرفه‌ای خود بدست می‌آورد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- تعریف غربالگری و اهمیت آن.

۲- اصول و روند غربالگری در اختلالات گفتار و زبان.

۳- معاینات دوره‌ای و نقش آن در حفظ سلامت گفتار و زبان.

۴- روش‌های غربالگری

• مشاهده، معاینه و پرسشنامه.

• آزمونهای غربالی.

• خود ارزیابی‌ها.

۵- اعتبار و اطمینان آزمونهای غربالی.

۶- تعیین اهداف در برنامه‌های غربالگری، در گروه‌های مختلف از نظر سن، جنس، شغل، عوامل محیطی و معاینات دوره‌ای افراد در معرض خطر.

۷- انتخاب جامعه مورد بررسی (حداقل در دو گروه از اختلالات گفتار و زبان).

۸- انتخاب روش غربالگری.

- ۹- تهیه پرسشنامه.
- ۱۰- انتخاب آزمون‌ها و ابزارهای مورد نیاز.
- ۱۱- اجرای غربالگری در جامعه مورد نظر.
- ۱۲- جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۱۳- تعیین موارد مختل یا مشکوک
- ۱۴- ارجاع موارد به مراکز مربوطه.
- ۱۵- پیگیری نتایج غربالگری و اعتبار آن.
- ۱۶- جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۱۷- ارجاع، پیگیری و ارائه نتایج غربالگری.

منابع اصلی درس:

- 1-Suthetland- 1999 Clinical Practice management for Speech/ Language Pathologists
An aspen Publication.
- 2-Beech & ... 1993- Assessment in Speech and Language Therapy- routledge.
- 3-Darly, F.L, & Spiresterbach, D.C- 1998 Diagnostic Methods In Speech Pathology.
- 4-Haynes, W.O & Pindzola, R.H 1998. diagnosis And Evalution In Speech Pathology
Boston: Allyn & Bacan.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان با استفاده از چک لیست و ارائه گزارش کتبی یا شفاهی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

کد درس: ۶۰

نام درس: کاربرد روشهای پاراکلینیک در گفتار درمانی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با آزمایشهای پاراکلینیک در شناسایی علل و عوامل اختلالات گفتار و زبان.

شرح درس: در این درس دانشجویان با آزمایشهای مختلف مربوط به بررسی ساختمان و عملکرد اجزای مختلف بدن در ارتباط با گفتار و زبان آشنا می‌شوند. و نحوه استفاده از آنها را در شناسایی علل و عوامل اختلالات گفتار و زبان فرا می‌گیرند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت):

۱- آشنایی با عکسبرداری (رادیوگرافی) و کاربردها و انواع آن.

۲- روشهای عکسبرداری در ارتباط با گفتار:

- panoramic Radiography
- Keymography
- Tomography
- Xero radiography
- Tracking and x- ray microbeams
- Cineradiography

۳- روشهای عکسبرداری در آواشناسی از جمله spectrography

۴- روشهای عکسبرداری در اختلالات گفتار و زبان.

۵- ثبت الکترومغناطیسی حرکات اندامهای گوناگون (Electromagnetic articulography)

۶- اندازه گیری حرکات اندامهای گویایی به کمک روشهای فراصدا (ultrasonic measurement of articulators)

۷- آشنایی با روشهای پیشرفته رادیولوژی و کاربرد آنها در آسیب شناسی گفتار و زبان شامل:

-CTScan (Computerised Tomography Scan)

-MRI (Magnetic Resonance Imaging)

-Pet (positron emission Tomography)

-BP (Brain mapping)

۸- آشنایی با روشهای اختصاصی بررسی اندامهای گفتار شامل:

-Electropalatography

کام نگاری

-ElectroLaryngography

ثبت فعالیت‌های حنجره

۹- آشنایی با (Electromyography) EMG و کاربرد آن در مطالعه اندامهای گفتار.

۱۰- آشنایی با نوار مغز (Electroencephalography) در رابطه با اختلالات گفتار و زبان.

منابع اصلی درس:

1-Instrumental clinical phonetics (1997) Ball, Martinj and chris code. London. Whurr pub.

2-Clinical management of sensorimotor speech Disorders (1997). Molcolm R. MC Neill. Thiem Yourk. Stuttgart.

۳- نجل رحیم- ع. برش نگاری کامپیوتری مغز. انتشارات رز- ۱۳۶۱.

۴- اقبال- محمد. رادیولوژی و اسکیننگ برای دانشجویان پزشکی. جهاد دانشگاهی- ۱۳۶۹.

۵- حیدریان مصطفوی- مبانی فیزیکی رادیولوژی و متدهای تصویربرداری- بنیاد فرهنگی آستان

قدس رضوی- ۱۳۷۰.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان درس با استفاده از پرسشهای تشریحی یا چهار گزینه‌ای انجام می‌شود.

نام درس: روشهای ارتباطی مکمل و جایگزین در اختلالات گفتار و زبان کد درس: ۶۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با جنبه‌های نظری و عملی روشهای ارتباطی مکمل و جایگزین Augmentative Alternative Communication (AAC) در توانبخشی اختلالات گفتار و زبان.

شرح درس: در این درس دانشجویان با مبانی نظری و تاریخچه AAC و شگردها و ابزارهای مربوط آشنا می‌شوند، دلایل و منطق استفاده از AAC را می‌آموزند و راهکارها و معیارهای تعیین افراد نیازمند به این روشها را مورد مطالعه قرار می‌دهند و شیوه‌ی تهیه ابزارها و اجرای عملی روشها را یاد می‌گیرند.

رئوس مطالب:

نظری (۱۷ ساعت):

۱- تعریف و تاریخچه روشهای ارتباطی مکمل و جایگزین (AAC).

۲- نظامهای برقراری ارتباط مکمل و جایگزین شامل:

Aided, unaided, hightech, low tech, didicated, nondeticated.

۳- روشهای فعال سازی ابزارها (access Methods).

۴- آشنایی با نظامهای نمادین در AAC مانند AAC, Sign Language, Bliss symbols.

۵- راهکارهای انتخاب واژه‌ها برای در ACC.

۶- راهکارها و معیارهای ارزیابی در AAC.

۷- اصول و کاربرد ACC در:

- ناتوانی در برقراری ارتباط در معلولین جسمی.

- کودکان مبتلا به ناتوانی‌های دوران رشد.

- بزرگسالان مبتلا به ناتوانی در برقراری ارتباط (مادرزادی، دوران رشد، اکتسابی).

- خانه و خانواده.

- محیط‌های آموزشی مانند مدرسه.

- بخش‌های بیمارستانی.

عملی (۳۴ ساعت):

۱- ارزیابی مبتلایان به اختلالات گفتار و زبان و تعیین دو نمونه‌ی نیازمند روش AAC.

۲- تهیه ابزارهای AAC مناسب برای هر نمونه.

۳- آموزش بیمار و اطرافیان برای استفاده از روشها و ابزارهای AAC.

منابع اصلی درس:

1- Handbook of Augmentative and alternative Communication (1997). Glennen sharon

L & De Coste Denise C. san Diago: Singular.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان درس با استفاده از پرسش‌های

چهارگزینه‌ای یا تشریحی صورت می‌گیرد و ارزشیابی حیطه مهارتی در پایان درس با استفاده از

چک لیست انجام می‌شود.

نام درس: اختلالات ارتباطی در سالمندان

کد درس: ۶۲

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با انواع آسیبهای برقراری ارتباط ناشی از سالمندی و اختلالات شایع گفتار و زبان در سالمندان.

شرح درس: در این درس دانشجویان با تغییرات طبیعی و مرضی برقراری ارتباط در سالمندان آشنا می‌شوند و بیماریهای شایع موثر بر برقراری ارتباط در این گروه سنی را مورد مطالعه قرار می‌دهند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت):

۱- تغییرات طبیعی گفتار در سالمندان.

۲- سبک‌های گفتاری سالمندان.

۳- فرآیندهای درک و بیان در سالمندان.

۴- تغییرات حافظه، پردازش و توجه در سالمندان.

۵- نابسامانیهای برقراری ارتباط سالمندان در:

-دمانس

-بیماری پیک

-بیماری الزایمر

-بیماری پارکینسون

-بیماری هانتینگتون

-بیماری کرونزفیلد ژاکوب

۶- آفازی پیشرونده در سالمندان

۷- سایکوز ورنیکه / کورساکوف.

۸- پی آمدهای گفتاری از دست دادن دندان.

۹- صوت.

۱۰- خدمات توان بخشی گفتار و زبان برای سالمندان.

منابع اصلی درس:

1-Communication Disability and psychiatry of old age (19960. Bryan, Karet & maxim, jane. London. Whurr.

2-Language intervention strategies in Aphasia and related Neurogenic disorders 4th ed (2001). Chapey. Roberta. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان درس با استفاده از پرسشهای چهار گزینه‌ای یا تشریحی انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با انواع و ماهیت فعالیتهای گروهی (تیمی) و فرآیندهای تشکیل و توسعه کار گروهی و شناسایی عوامل کمک کننده و باز دارندهی مربوط به آن.

شرح درس: در این درس دانشجویان با ویژگیهای فعالیتهای گروهی و فردی آشنا می‌شوند، انواع، قابلیتها و ساختار کار گروهی را مورد مطالعه قرار می‌دهند و جنبه‌های مربوط به برنامه‌ریزی و اجرای برنامه در تشکیل و توسعهی فعالیتهای گروهی و عوامل و موانع این نوع از فعالیتهای را یاد می‌گیرند تا در آینده بتوانند از این دانش در ایجاد و توسعه فعالیتهای گروهی در توان بخشی استفاده نمایند.

رتوس مطالب (۱۷ ساعت):

۱- سازمانهای دارای شالوده کار گروهی و سازمانهای سنتی.

۲- رده‌بندی گروهها (هدف، تداوم، ترکیب، استقلال).

۳- شباهت کار گروهی با انواع تیمهای ورزشی مانند: شنا، بیس بال، فوتبال، بسکتبال و والیبال.

۴- شالوده‌های گروههای موفق.

۵- فرآیند حرکت به سوی تشکیل گروه.

۶- قابلیت گروهها (دورنما، برنامه‌ریزی مشارکتی، تجزیه و تحلیل سازمانی، فرهنگ سازی نظامها).

۷- طراحی سازمان (ساختار مدیریتی، ساختار کاری، آموزش، هماهنگ سازی نظامها).

۸- برنامه‌ریزی تغییر و انتقال (فعالیتها، افراد، منابع، تربیت و نظارت).

۹-الگوی PIPE در تشکیل گروه:

- Politic and procedures
- Information and communication
- people
- Equipments and facilities

۱۰-خورشید و مثلث گروه (نقاط اشتراک و تفاوت، اهداف).

۱۱-قدرت گروه (مزایا، معایب، ویژگیهای کار گروهی).

۱۲-فرآیندها و دستیابی به عملکردهای عالی.

۱۳-علائم رکود در فعالیتهای گروهی.

۱۴-رهنمودهای ویژهی حل مشکلات خاص.

۱۵-ارزیابی (نقش، برنامه‌ریزی، موارد، منابع، شیوه، زمان، افراد، کاربرد).

منابع اصلی درس:

۱-طیبی سید جمال الدین، ملکی محمدرضا، تیم موثر. سیمای فرهنگ، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، تهران- زمستا ۱۳۸۳.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی و با استفاده از پرسشهای چهارگزینه‌ای یا تشریحی در اواسط و پایان درس انجام می‌شود.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با انواع داروهایی که به هر نحو بر گفتار و زبان و برقراری ارتباط شخص با دیگران اثر می‌گذارند.

شرح درس: در این درس دانشجویان اسامی داروهایی را فرامی‌گیرند که بر مناطق درک و بیان زبان در مغز، کنترل رفتار، یادگیری، عضلات اندامهای گویایی، کارکرد مغز، هوشیاری، کنترل ترشح بزاق، رشد و تحول مغز، راههای حسی و حرکتی، حنجره و تارهای صوتی اثر می‌گذارند و یا به هر نحو مستقیم یا غیرمستقیم برقراری ارتباط شخص با دیگران را تحت تاثیر قرار می‌دهند. به علاوه با تاثیرات و عوارض موقتی و دائمی آن داروها آشنا می‌شوند و نکاتی را که باید در نحوه رفتار و آموزش با استفاده کنندگان از دارو رعایت شود، می‌آموزند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت):

۱- آشنایی با اصول کلی داروشناسی.

۲- داروهایی که روی دستگاه اعصاب مرکزی اثر می‌گذارند.

الف- آرام‌بخش‌ها و خواب‌آورها.

ب- داروهای ضد تشنج.

ج- داروهای شل‌کننده‌ی عضلات.

د- داروهای اعتیادآور.

ه- داروهای محرک دستگاه اعصاب: تقویت‌کننده‌ی رشد و تحول و کارکرد مغز.

۳- آنتی‌هیستامین‌ها، آسپرین، داروهای بتابلاکرز (Beta blockers)

- ۴- داروهای بیماریهای قلب و عروق:
- الف- داروهای پایین آورنده‌ی فشار خون.
- ب- داروهای گشاد کننده عروق.
- ج- داروهای پیشگیری کننده از شکنندگی عروق.
- ۵- داروهای مؤثر بر سوخت و ساز و بدن.
- ۶- هورمونها.
- ۷- ویتامین‌ها.
- ۸- داروهای ضد دیابت.
- ۹- داروهای مؤثر بر سوخت و ساز بدن.
- ۱۰- داروهای کنترل کننده ترشح بزاق و کنترل ادرار.
- ۱۱- آنتی‌بیوتیکها و اتوتوکسیکها.

منابع اصلی درس:

1-The pharmacological basis of therapeutics, 4th edition 2002. louis S. Goodman and Alfres Gilman. Collier Macmillan Ltd london.

شیوه ارزشیابی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی و با استفاده از پرسشهای تشریحی یا چهارگزینه‌ای در اواسط و پایان درس انجام می‌شود.

فصل چهارم:

ارزشیابی برنامه آموزشی دوره

کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

۱- هدف از ارزشیابی برنامه:

• دستیابی به وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان (Task oriented)

• تعیین و تشخیص نقاط قوت و ضعف برنامه

• اصلاح برنامه

۲- نحوه ارزشیابی برنامه:

ارزشیابی برنامه به صورت تراکمی (Sumative Evaluation) انجام می‌شود. واحد مسئول انجام

ارزشیابی کمیته‌های ارزشیابی دانشکده می‌باشد که با نظارت کمیته مرکزی ارزشیابی دانشگاه

تعیین می‌گردد.

۳- مراحل اجرایی ارزشیابی برنامه:

• تعیین اهداف ارزشیابی

• تهیه ابزار ارزشیابی

• اجرای ارزشیابی

• تحلیل نتایج بدست آمده

• تصمیم‌گیری

• ارائه پیشنهادات

۴- نواتر ارزشیابی:

ارزشیابی یک بار در پایان دوره آموزشی چهارساله و دفعات دیگر در زمان اشتغال به کار دانش

آموختگان هر شش سال یکبار انجام خواهد شد.

۵- شاخص‌های پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه:

• شناسایی علائم و عوامل اختلالات گفتار و زبان و شناخت نوع و شدت آن در هر مددجو.

• برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌ی گفتار درمانی اختلالات گفتار و زبان.

• آموزش به مددجویان و خانواده‌ها.

• همکاری با سایر اعضای تیم توانبخشی.

• ارجاع مددجو به سایر متخصصین.

• غربالگری و جداسازی موارد مشکوک به اختلالات گفتار و زبان در جامعه.

• غربالگری و اجرای برنامه‌های پیشگیری از اختلالات گفتار و زبان.

۶- معیارهای موفقیت برنامه در مورد هر شاخص:

دانش آموختگان این دوره باید بتوانند:

• در حدود ۹۰٪ مبتلایان به اختلالات شایع گفتار و زبان، را شناسایی کنند علائم و عوامل

اختلالات گفتار و زبان را در آنها تشخیص دهند و نوع و شدت اختلال را تعیین نمایند.

• حدود ۸۰٪ مبتلایان به اختلالات شایع گفتار و زبان را گفتار درمانی کنند.

• حدود ۹۰٪ اطلاعات مورد نیاز خانواده‌ها را در اختیار آنها بگذارند.

• در مورد ۹۰٪ اختلالات گفتار و زبان، با سایر اعضای تیم توانبخشی برای پیشگیری و یا درمان

همکاری نمایند.

• حداقل در ۹۰٪ موارد مددجویان را به درستی به سایر متخصصین ارجاع دهند.

• حدود ۸۰٪ موارد در معرض خطر و یا مبتلا به اختلال را در هر نمونه‌ی مورد بررسی شناسایی

کنند.

• متناسب با داده‌های مربوط به هر جامعه، برنامه‌ای تدوین کنند که حداقل ۹۰٪ عوامل موجد

اختلالات گفتار و زبان را کنترل نمایند.

